

СТЕНОГРАФСКИ ДНЕВНИЦИ

НА

XXII-ТО ОБИКНОВЕНО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

III РЕДОВНА СЕСИЯ

Брой 53

София, сѣбота, 22 мартъ

1930 г.

58. заседание

Петъкъ, 21 мартъ 1930 година.

(Открито отъ подпредседателя В. Димчевъ въ 16 ч. 40 м.)

Председателстващъ В. Димчевъ: (Звъни) Обявявамъ заседанието за открито.

(Отъ заседанието отсъствуватъ следнитѣ г. г. народни представители: Александровъ Василь, Апостоловъ Драгомиръ, Аретовъ Никола, Баралиевъ Христо, Бечевъ Милко, Бешковъ д-ръ Иванъ, Бомбовъ Иванъ, Вълчовъ Вълчо Даскаловъ, Георгиевъ Павелъ, Георгиевъ Стойчо, Димитровъ Добри, Димитровъ Стефанъ, Дочевъ Момчо, Ерменковъ Трифонъ, Ецовъ Борисъ, Желъзовъ д-ръ Димо, Икономовъ Димитъръ, Капитановъ Трифонъ, Каранешевъ Димитъръ, Кирпиковъ Иванъ, Колевъ Еню, Кузмановъ Анани, Кулишевъ Георги, Кънчевъ Кънчо, Личевъ Несторъ, Марулевъ Иосифъ, Митевъ Добри, Молловъ Янаки, Момчиловъ Миланъ, Мошановъ Стойчо, Неновъ Александъръ, Нешковъ Георги, х. Николовъ Иванъ, Николовъ Коста, Панайотовъ Станко, Петровъ Аврамъ Стояновъ, Пешевъ Димитъръ, Първановъ Първанъ, Пъчевъ Георги, Славовъ Кирилъ, Стоилковъ Таско, Стояновъ Петъръ, Такевъ д-ръ Владимиръ, Тахтаджи Никола Костовъ, Тодоровъ Петъръ, Толевъ Борисъ, Тончевъ Желю, Хитриловъ Александъръ, Христовъ Борисъ, Христовъ Кирко Цвѣтковъ, Цаневъ Александъръ, п. Цвѣтковъ Кръстю, Цуцумановъ Петъръ, Яневъ Димитъръ и Януловъ Илия)

Съобщавамъ на Събранието, че председателството е разрешило отпуски на следнитѣ народни представители:

На г. д-ръ Цвѣтанъ Дяковъ — 4 дни;

На г. Левъ Кацковъ — 2 дена;

На г. Маринъ Шиваровъ — 1 день;

На г. Христо Рашковъ — 4 дни и

На г. Георги Казанаклиевъ — 2 дена.

Народниятъ представителъ г. Драгомиръ Апостоловъ се е ползувалъ вече съ 29-дневенъ отпускъ. Моли да му се разреши още 4 дни отпускъ. Които сѣ съгласни да му се разреши исканиятъ отпускъ, моля, да влигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Постѣпило е питане отъ народния преставителъ г. Никола Стамболиевъ къмъ г. министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве — относно слабата контрола на органитѣ на Дирекцията по настаняване бѣжанцитѣ върху строежа кѣшитѣ на сѣжитѣ и за мѣрките, които следва да се взематъ върху това.

Това питане ще бѣде препратено на г. министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве, за да отговори.

А. Малиновъ (з. в): Искамъ думата преди дневния редъ.

Председателстващъ В. Димчевъ: Моля, кажете.

А. Малиновъ (з. в): Г. г. народни представители! Има вече повече отъ 20 дни откакъ подадохъ едно питане до г. министра на финанситѣ относно отношенията между тютюнотърговцитѣ и тютюнопроизводителитѣ и не мога да разбера защо г. министърътъ на финанситѣ не иска да отговори на това питане.

Министъръ В. Молловъ: Какъ не иска? Ще Ви се отговори. Азъ още тогава Ви казахъ, че сме взели надлежитѣ мѣрки преди да подадете Вашето питане.

А. Малиновъ (з. в): Още повече, че ако се забави, ако не се взематъ своевременно мѣрки, последнитѣ ще станатъ безпредметни.

Министъръ В. Молловъ: Взети сѣ мѣрки.

А. Малиновъ (з. в): Азъ не разбирамъ тогава защо не съобщите какви мѣрки сте взели.

Министъръ В. Молловъ: Като му дойде времето, ще Ви съобща. Това ще направя може би следния вторникъ.

А. Малиновъ (з. в): Нека се знае, че нехаете по отношение интереситѣ на . . .

Министъръ В. Молловъ: А-а-а, „нехаете“! А Вие много се грижите!

А. Малиновъ (з. в): Нека се знае това.

Министъръ В. Молловъ: Намѣрилъ се единъ случаенъ господинъ, който прави различни питаня следъ факта!

А. Малиновъ (з. в): Вие много се грижите!

К. Куневъ (д. сг): Благодарение, че Вие обръщате внимание върху положението; иначе. . . Въ всѣки случай поне колкото васъ се грижимъ.

А. Малиновъ (з. в): Идете питайте народа, дали се грижите колкото насъ. Народътъ бѣше доволенъ въ наше време, но сега го питайте доволенъ ли е.

К. Куневъ (д. сг): Доволенъ бѣше отъ вашата демагогия! Имате още тупето да разправяте, че народътъ билъ доволенъ!

Председателстващъ В. Димчевъ: Понеже г. министърътъ на финанситѣ е готовъ да отговори на питането на г. д-ръ Руменовъ, моля последния да развие своето питане.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Моето питане къмъ г. министра на финанситѣ се отнася до пазарната цена на облигациитѣ на бѣжанцитѣ, чрезъ които се изплаща стойността на имотитѣ имъ, изоставени въ Тракия и Македония. Цената на облигациитѣ отъ день на день спада. Това обстоятелство влошава и така лошото положение на нашитѣ бѣжанци. Ето защо азъ моля г. министра на финанситѣ да съобщи какви мѣрки смѣта правителството да вземе, за да могатъ тѣзи облигации да иматъ сѣщата стойностъ, каквато иматъ другитѣ държавни облигации у насъ.

Г. г. народни представители! Моето питане, както виждате, засѣга една брѣнка отъ много сложния и тежъкъ у насъ въпросъ, бѣжанския въпросъ, който и преди войнитѣ е ималъ голѣмо значение въ нашия политико-общественъ и националенъ животъ. Бѣжанскиятъ въпросъ следъ войнитѣ, както на всички васъ е известно, стана много остъръ, затова защото ни наложиха единъ нечуванъ въ историята

договоръ за доброволното изселване на малцинствата отъ България и Гърция, което се преобърна въ сѣщностъ на насилствено изгонване на българитѣ отъ Тракия и Македония. На всички е известно колко тежко бѣше положението не само на бѣжанцитѣ, но и на нашата държава следъ войнитѣ поради този злополученъ договоръ за изселване на малцинствата. Но нѣкои смѣтаха, че съключването на бѣжанския заемъ и съвотираната отъ Народното събрание презъ 1928 г. така наречената „спогодба Молловъ-Кафандарисъ“, която уреждаше начина за изплащане имотитѣ, останали въ респективната държава, бѣжанскиятъ въпросъ е до известна степенъ уреденъ. Но изглежда, че всички, които говориха тукъ, когато се приемаше тая спогодба, че тя ще бѣде въ вреда на бѣжанцитѣ, бѣха прави. Въ тази спогодба изглежда, че има нѣща, които прѣчатъ за подобрене на цената на облигациитѣ на бѣжанцитѣ и отъ день на день ние виждаме, че тѣхната цена спада и сѣ спада.

Какво е значението на това спадане на ценитѣ на облигациитѣ за бѣжанцитѣ — на тоя въпросъ азъ нѣма да се простирамъ, защото тукъ, отъ тази трибуна, не единъ пакъ се изнесоха неопровержими данни и доказателства, че имотитѣ на нашиѣ бѣжанци, които бѣха принудени да избѣгатъ отъ Тракия и Македония, се оценяваха много ниско. Една голѣма частъ, около 50%, отъ имотитѣ се оценява на сума, която е равна на дохода отъ имота за около една година, а срѣдно взето, може да се каже, че само около четвъртъ отъ тия имоти бѣ оценена наполовина отъ действителната стойностъ, а останалата четвъртъ имъ бѣ заграбена.

По всичко изглежда, че не само договорътъ за миръ не се спази, но, както ще видите, постепенно се вършеше всичко, за да бѣде, колкото е възможно повече, облагодетелствувана страната, която има да плаща, а бѣжанцитѣ да бѣдатъ оцетени. Въ договора за миръ, който ни се наложи въ Ньои, и въ чл. 2 отъ конвенцията за доброволното изселване се каза, че упражнението на правото за изселване не ще накърни имотнитѣ права на бѣжанцитѣ, както тѣзи права сѣществуватъ въ момента на изселването. Въ конвенцията изрично се споменува, че въ момента на изселването трѣбва да се заплати стойността на имота въ брой. Обаче кому не е известна Търлиската афера, Търлжкото население въ Гърция? Доказано е отъ една международна комисия, че съ насилне грѣцкитѣ власти изгониха нашето население отъ Гърция.

Смѣсената грѣцко-българска комисия на 8 декемврий 1922 г. се е занимала съ въпроса: по какъвъ начинъ трѣбва да стане изплащането стойността на имотитѣ И въ протокола за 127-то заседание на сѣщата се чете: „Текстътъ на конвенцията по изселването много ясно доказва, че подписанитѣ конвенцията сѣ имали предъ видъ изплащанията на ликвидираниѣ имоти да става въ брой“.

Това схващане, впрочемъ, бѣше най-логично, тъй като тия изплащания съставляватъ равноценността, еквивалента на ликвидираниѣ имоти и още поради факта, че емигрантитѣ, за да могатъ да се настанятъ въ новото си отечество, иматъ нужда отъ срѣдства.

При все това Смѣсената комисия, която е длѣжна да опредѣли условията, по които ще се правятъ предвиденитѣ въ конвенцията вноски на стойноститѣ, взе подъ съображение финансовитѣ затруднения, отъ които бидоха засегнати дветѣ държави следъ подписването на конвенцията.

Ето защо тя — Смѣсената комисия — взе предъ видъ възможността да се замѣсти по-голѣмата частъ отъ плащанията въ брой, предвидени въ конвенцията, съ плащания на срокъ, извършени посрѣдствомъ специални ценни книжа.

„Но очевидно е“ — каза се въ мотивитѣ — „че това нарушение може да се допусне само при изричното условие, че даденитѣ при изплащанията ценни книжа ще бѣдатъ надлежно гарантирани, за да бѣдатъ запазени отъ всѣкакъвъ рискъ за изплащане, както и за да могатъ немедленно да се сконтиратъ.“

Колкото се отнася до продължителността на амортизацията на ценнитѣ книжа, тя не трѣбва да надмине срока, нуженъ за организиране осребряването или оползотворяването на недвижимитѣ имоти, на които държавитѣ ще станатъ собственици или да не бѣде повече отъ 5-6 години.

Изхождайки отъ тая мисль, продължителността на амортизацията биде фиксирана на 6 години въ чл. 17 отъ настоящия планъ“.

Втората алинея на чл. 17 отъ плана за изплащанията гласи: „Предвиденитѣ въ горната алинея облигации ще бѣдатъ ценни книжа на носителъ за долари, носящи 6% годишна лихва и погасяващи се въ 6 години, начина отъ

1 януарий 1925 г., чрезъ тиражъ и по номиналната имъ стойностъ“.

Това решение на смѣсената комисия си остана само решение.

Следъ 2 години, въ 1924 г. сѣщата комисия въ заседание 167 на 16 януарий 1924 г. видоизмѣнява това решение, като увеличава срока на изплащанията отъ 6 на 12 години, но пакъ чрезъ амортизации.

Понеже и това постановление не се спазваше отъ дветѣ държави, ценнитѣ книжа, облигациитѣ, постепенно почнаха да спадатъ. Самъ министърътъ на финанситѣ г. Молловъ въ дебатитѣ, които се развиха тукъ при приемането на спогодбата отъ м. декемврий 1927 г., призна, че действително поради това, че не стана точно изплащането споредъ решението на Смѣсената грѣцко-българска комисия, тия облигации постепенно почнаха да спадатъ, и съ това се оцетяваха бѣжанцитѣ. Тогава той изрично ни каза: (Чете) „Ние бѣхме неволни свидетели на едно още по-голѣмо нещастие, отколкото бѣше самото бѣжанство, предъ видъ фактическата невъзможность на българската държава да изплати това задължение въ наличность, предъ видъ на това, че съ своитѣ облигации тя въ действителность би експроприирала това население, предъ видъ на туй, че тия обезценени облигации бѣха постѣпили въ рѣцетѣ на разни спекуланти, които биха могли да чакатъ и които, следъ като сѣ ги откупили не за половина, а за четвъртина отъ номиналната имъ стойность, биха могли да ги получатъ после въ номиналната имъ стойность“.

За да се избѣгне това спадане на облигациитѣ и за да се гарантира изплащането, се склучи въ Женева спогодбата отъ м. декемврий 1927 г. между двамата министри на финанситѣ на България и Гърция. Тогава, когато трѣбваше да се приеме тая спогодба, ние, народнитѣ представители отъ македонската парламентарна група, както и г. п. Николовъ, представителъ на тракийцитѣ, се обявихме противъ, защото бѣхме длѣжни да защищаваме интереситѣ на бѣжанцитѣ; и не само ние, но и г. Пастуховъ и г. Никола Мушановъ тукъ, отъ тази трибуна, казаха, че въ тази спогодба има нѣща, отъ които ясно личи, че интереситѣ на бѣжанцитѣ не сѣ запазени. Защото не е все едно една ценна книга, една облигация да бѣде изплатена въ 12 години или въ 30 години, както се предвиждаше.

Но тогава г. Молловъ, министъръ на финанситѣ, и г. Буровъ, министъръ на външитѣ работи, казаха, че създаденото положение не е гаранция дали тѣзи облигации действително ще могатъ да се изплащатъ въ срока; не е гаранция и затова, защото едно решение на една Смѣсена грѣцко-българска комисия не може да бѣде задължително за едната или за другата страна. Тогава се каза, че въ финансовия комитетъ при Обществото на народитѣ се е изучавалъ този въпросъ и че компетентнитѣ хора, които по това време изучаваха финансовото и стопанското положение на България, а сѣщо и на Гърция, сѣ дошли до заключението, че нито България, нито Гърция сѣ въ състояние да погасяватъ въ единъ срокъ отъ 12 години таква грамадни суми отъ 3 или 4 милиарда лева, и ето защо се било решило въ Женева изплащането на тѣзи облигации да стане въ срокъ отъ 30 години чрезъ 60 тегления, или по две тегления въ годината — 1/60 часть при всѣко теглене — като за това Обществото на народитѣ ще опредѣли една неутрална европейска банка, която ще извършва, така да се каже, банковата операция за изплащането

Тукъ, отъ тази трибуна, г. Никола Мушановъ изказа съмнение, че въ тая конвенция не е предвидено, дали нѣкакви други въпроси отъ политически или финансовъ характеръ — въпроси, които биха могли въ бѣдеше да се повдигнатъ между България и Гърция — сѣ изключени отъ тая финансова сдѣлка по въпроса за изплащането на тѣзи облигации. И той каза тогава, че бихме могли да се съгласимъ въ краенъ случай, при сегашното несигурно положение, съ тая жертва — да се продѣлжи срокътъ до 30 години, но да бѣдемъ поне сигурно гарантирани, че ще се изплащатъ въ срока. Тогава г. Буровъ стана и каза по този въпросъ: (Чете) „Следъ като въ единъ много късъ срокъ се приравнятъ смѣткитѣ, но дори и ако не бѣде извършена окончателната ликвидация, смѣткитѣ се приравняватъ върху онова, което е ликвидирано къмъ тази дата — държавата-дебиторъ е длѣжна да внесе въ една неутрална банка, посочена отъ Обществото на народитѣ, 60 полици, 60 бона-задължения, съ нейния подписъ, като всѣки единъ отъ тия бонове представлява полугодишнитѣ лихви и 1/60 часть отъ погашението на цѣлото садо, което държавата-дебиторъ длѣжи на държавата-кредиторъ. Нищо повече, нищо по-малко. Тая банка нѣма никакви задължения да плати. Материалната гаранция на Обществото на народитѣ, действително, я нѣма, но има нѣщо повече — Об-

ществото на народитѣ е дебиторѣ, преди всичко, признава този дългъ абсолютно отдѣленъ, абсолютно ликвидирани, абсолютно консолидирани, срещу който никакви компенсации, никакви противни претенции, никакви новации, никакви възражения не могат да бѣдат правени. Това е единъ дългъ, облѣченъ въ формата на единъ търговски ефектъ, на една задължителна полица, която може да бѣде скотирана, която евентуално може да бѣде продавана, която може да бѣде протестирана, която ангажира честта и кредита на държавата не по пътя на политическитѣ ангажменти, а по трѣкиѣ, бихъ казалъ, най-остритѣ начини, които търговското право дава на търговския ефектъ“.

При тая категоричностъ отъ г. Букова, разбира се, Народното събрание повѣрва, че действително е гарантирана стойността на бѣжанскитѣ облигации и гласува тая спогодба. Обаче какво стана по-нататѣкъ? Гърцитѣ не искаха да приематъ тая спогодба. И трѣбваше г. Чембърлейнъ въ публично заседание на Обществото на народитѣ да направи упрѣкъ на грѣцкия делегатъ, задето гърцитѣ не сѣ изпълнили своето задължение. И докато ние приехме тая конвенция въ месецъ мартъ 1928 г., гърцитѣ я приеха на 24 януарий 1929 г. И понеже гърцитѣ не я приеха на време, стана следното: въ момента, когато се заговори въ Женева, че става спогодба между двамата министри на финанситѣ, свѣтътъ разбра, хората, които иматъ пари, разбраха, че се върши нѣщо, което действително ще гарантира изплащането на тѣзи облигации. Тогава постепенно цената на облигациитѣ започна да се повишава и у насъ, следъ гласуването на спогодбата тѣ достигнаха до 65%. Но понеже Гърция не ратифицира тая спогодба, постепенно цената на облигациитѣ почна да спада. Около тая спогодба интересно е да се отбележи следното: въ Обществото на народитѣ, когато г. Молдовъ е защищавалъ интереситѣ на бѣжанцитѣ и е искалъ изплащането да стане въ срокъ отъ 20 години, грѣцкия делегатъ е заявилъ, че Гърция не може да се съгласи да приеме този срокъ, че не би се съгласила даже на единъ срокъ отъ 25 години и е настоявалъ срока да остане 30 години.

Но какво става следъ 2 години? Въ грѣцкия държавенъ вестникъ, брой 25 отъ 24 януарий 1929 г., е публикуванъ законъ за измѣнение на срока и на начина за изплащането на въпроситѣ облигации, който буквално гласи: (Чете) „Погасяването на 6-процентния заемъ отъ 1923 г. за грѣко-българското изселване, съгласно чл. 1 отъ спогодбата, пописана въ Женева на 9 декемврий 1927 г., ще стане съ 6-месечно теглене въ срокъ отъ 15 години, смѣтанъ отъ 1 януарий 1929 г., споредъ сложната погасителна система. Погасителната таблица и другитѣ подробности ще бѣдатъ уредени чрезъ декретъ“.

Мотивитѣ за приемане на тоя законъ сѣщо сѣ публикувани въ грѣцкия държавенъ вестникъ. Въ тия мотиви буквално се казва: (Чете) „Предвиденото въ спогодбата, сключена въ Женева на 9 декемврий 1927 г., погасяване на облигациитѣ, представляващи дълга на държавата къмъ грѣцкитѣ изселници въ България, се е счело още отначалото като вредно за заинтересованитѣ правоимеющи. Като се има предъ видъ, че настоящето правителство се намира въ невъзможностъ да повиши лихвата 8%, както се иска отъ правоимеющитѣ, то реши да замѣни срока и начина на погасяването на заема, като намали на 15 години погасителния срокъ, вмѣсто 30 години, чрезъ 60 еднакви 6-месечни вноски“.

Грѣцкото правителство съ тия мотиви изрично признава, че тая спогодба, съ 30-годишно изплащане, е вредна за правоимеющитѣ и затова Гърция съ свой законъ намали срока за изплащане облигациитѣ отъ 30 на 15 години. Дали вследствие на това или по други нѣкои причини Гърция намали срока, азъ като неспециалистъ по материята и по банковитѣ въпроси, не мога да зная. Но за менъ е странно, за менъ е непонятно защо грѣцкия делегатъ въ Женева въ декемврий 1927 г. не се съгласявалъ срокътъ да е даже 25 години, а презъ януарий 1929 г. се гласува споменатиятъ законъ за 15-годишно изплащане. За мене е още по-странно и по-непонятно обстоятелство, че отъ известно време насамъ българскитѣ държавни учреждения обезценяватъ бѣжанскитѣ облигации. Българската народна банка, преди сключване на тая спогодба, ги приемаше като залогъ и срещу тѣхъ даваше заеми. Едно време даваше по пазарнитѣ цени, подиръ това банката спрѣ да ги приема като официални държавни ценни книжа, вследствие на това сега никой не можеше да сключи заемъ срещу тия облигации. Г. г. народни представители! Понеже бѣжанцитѣ иматъ голѣми нужди и понеже оземляването, настаяването, обзавеждането на бѣжанцитѣ отъ Дирекцията на бѣжанцитѣ сѣщо се затегна, тѣ, неможейки да сключватъ заеми срещу облигациитѣ, за да се избавятъ отъ лишения и ми-

зерия, почнаха да ги продаватъ, и пазарътъ се напълни съ облигации. Цената имъ почна да спада, като презъ последно време на борсата тя се движи между 51 и 48%. На пазара, обаче, на обикновения пазаръ, по селата, по паланкитѣ, където въобще бѣжанцитѣ ги продаватъ — защото тѣ не могатъ да дойдатъ на борсата — сѣ трѣнали агенти, които ги събиратъ, за да играятъ на борсата и ги купуватъ по цена отъ 35 до 38%. Това положение на нѣщата азъ мисля, че не може по-нататѣкъ да се търпи не само за това, че се оцетяватъ бѣжанцитѣ — и то е важно но и затуй, че българската държава, мене ми се струва, става съучастница въ това.

Азъ не мога да разбера, защо не става тиражъ по 1/60 всѣки 6 месеца. Може да се възрази, както нѣкои мислятъ, че стѣсненото финансово положение на България не позволява това. Но трѣбва да се има предъ видъ обстоятелството, че имотитѣ на нашитѣ българи отъ Тракия и Македония сѣ повече отъ два пѣти по-ценни, отколкото имотитѣ на гърцитѣ. Хората, които разбиратъ отъ банкови въпроси и на които азъ напълно вѣрвамъ, ме увѣряватъ, че нашиятъ бюджетъ нѣма съ нищо да пострада, нѣма да се накърнятъ бюджетнитѣ операции на държавата, защото отъ година на година ще ставатъ погашения.

Говори се, че този въпросъ за тиражъ на тѣзи облигации е билъ предметъ на разисквания и въ финансовия комитетъ при Обществото на народитѣ и че тамъ въпросътъ не е получилъ своето разрешение, а оставенъ да се разреши следъ 5 години. Мене ми се струва, че положението на нѣщата около тия облигации не бива да го изоставяме такова, каквото е сега, защото не е чудно единъ денъ да се случимъ при положението, че бѣжански облигации за много и много стотици милиони ще бѣдатъ закупени, изнесени въ странство и подире ще се наложи България да ги плаща 100%. Съ това не само че ще бѣдатъ оцетени бѣжанцитѣ, защото, въ края на краищата, следъ като оценкитѣ на имотитѣ имъ бѣха нищожни, ще продадатъ облигациитѣ си подъ 50%, но ще излѣзе, че бѣжанцитѣ за своитѣ имоти ще получатъ само около 20—25% отъ стойността, а всичко останало ще бѣде въ полза на Гърция, въ полза на ония банкери, които иматъ възможностъ сега да купятъ облигациитѣ отъ пазара.

Азъ смѣтамъ, че този въпросъ е сериозенъ и заслужава, ще повторя, всѣки отъ насъ да се замисли по него не само затуй, защото се ограбватъ бѣжанцитѣ, но да не би утре да се ограби и държавата.

Ето защо азъ моля г. министра на финанситѣ да каже какво смѣта да направи, за да може да се оправдаятъ ония доводи, така красноречиво изнесени тукъ и отъ него, и отъ г. министра на външнитѣ работи, когато се приемаше въпросната спогодба, че веднага съ приемането ѝ цената на облигациитѣ постепенно-последователно ще се покачва.

Г. Буковъ тогава ни каза изрично: „Фактитѣ оправдаватъ вашата теза: веднага щомъ станаха известни подробноститѣ по тая спогодба, въпрѣки безпаричието въ България, цената на тия облигации се вдигна; вдигна се автоматически и въ Гърция въ сѣщия размѣръ, което показва, че известни общи норми еднакво действуватъ въ разни срѣди, въ разни периоди, при разни монети и въ разни условия. И азъ съмъ убеденъ, че при 30-годишния срокъ, щомъ спогодбата стане окончателна, цената на тѣзи облигации ще расте и много скоро ще достигне до паритетната цена“. Вмѣсто това, обаче, ние виждаме отъ деня на денъ цената на тия облигации да спада и все да спада.

Ето защо азъ смѣтамъ, че дългъ се налага на правителството да съобщи на народното представителство какви мѣрки то ще вземе, за да може да гарантира именно това, което ни се каза, че цената ще се увеличава постепенно и ще достигне до паритетната цена.

Това е, което имамъ да кажа.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ, за да отговори на питането.

Министъръ В. Молдовъ: Г. г. народни представители! По въпроса, който се слага отъ г. Руменовъ . . .

Д. п. Николовъ (трак): Моля Ви се, и азъ имамъ питане.

Министъръ В. Молдовъ: Половинъ часъ отъ началото на заседанието е опредѣленъ за питаня, а досега се измина 3/4 отъ часа.

Д. п. Николовъ (трак): Азъ ще бѣда много късъ.

Министъръ В. Молдовъ: Нѣмамъ нищо противъ да обрнете питането си въ запитване.

Азъ се съгласихъ въ началото на заседанието да ви дамъ отговоръ, но ако караме така, тогава нѣма правилникъ.

Министъръ С. Василевъ: Развиването на питане, по правилника, трае само 15 минути.

П. Стайновъ (д. сг): Това е второ питане.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Имате думата, г. Николовъ, да развиете питането си.

Д. п. Николовъ (трак): (Отъ трибуната) Г. г. народни представители! Конвенцията за доброволното изселване между Гърция и България отъ 27 ноември 1919 г. е единъ актъ, наложенъ на България. Както изтъкнахъ въ една речъ, произнесена на 30 мартъ 1928 г., целта на гърцитѣ е била чрезъ тази конвенция да изгонятъ българитѣ отъ Тракия и отъ Македония подъ грѣцка власт. Усилията на гърцитѣ бѣха насочени главно да изгонятъ българитѣ отъ Тракия, да ги изгонятъ и отдалечатъ отъ бѣломорския брѣгъ, за да си отворятъ пътя за постигане целитѣ на своята политика. Солунскиятъ в. „Тахидромосъ“ отъ 13 ноември 1924 г. писа открито, че въ Гърция не могатъ да съществуватъ български малцинства, български гимназии, български църкви. „Ако не се асимилиратъ всичкитѣ населения въ Тракия и Македония — писа тоя вестникъ — които области да добиятъ пѣленъ грѣцки обликъ, грѣцката държава не може да остане въ днешнитѣ си граници“. Конвенцията бѣше едно срдѣство на Гърция да бѣде постигната тая цель. И затуй, следъ като тя влѣзе въ сила, българитѣ бѣха принудени да подаватъ декларации за изселване. И понеже българитѣ бѣха изгонени по тоя жестокъ начинъ, тѣ имаха основание да се надѣватъ поне, че оценкитѣ на тѣхнитѣ имоти, които ще се дадатъ по силата на конвенцията, ще бѣдатъ справедливи.

Въ тази речъ, която поменахъ, азъ изтъкнахъ, че оценкитѣ не само че не бѣха справедливи, но въ нѣкои отношения гърцитѣ бѣха даже жестоки. Споредъ изработения баремъ на Смѣсената комисия за грѣцко-българското изселване, стойността на ликвидираниѣ имоти трѣбва да се равнява срдѣдно на 10-годишния приходъ отъ имота. Но не само че не се даде тази стойность, но никѣде тя не мина повече отъ 2-годишния приходъ отъ имота. Нито хубавитѣ черничевы праднини, нито тютюневитѣ полета, нито паламудовитѣ дървета, нито другитѣ ценни богатства въ Тракия не бѣха оценени справедливо. Българитѣ бѣха ошетенни по тоя начинъ.

Но следъ това ощетяване, г. г. народни представители, дойде друго. Както чухте, по текста на конвенцията за доброволното изселване и по решение на Смѣсената грѣцко-българска комисия, стойността на ликвидираниѣ имоти трѣбваше да се изплати въ брой. Въмѣсто това, обаче, Смѣсената комисия, по решение на дветѣ заинтересовани правителства, решава да се изплащатъ тѣзи имоти само съ 10% въ брой, а 90% въ облигации. Това бѣ едно незаконно — да не кажа жестоко — тълкувание на конвенцията за доброволно изселване. То се извърши безъ знанието и мимо съгласието на заинтересованиѣ бѣжанци, които имаха право да очакватъ да получатъ поне стойността на своитѣ имоти въ брой.

Споредъ първичния планъ за изплащанията, погашението на облигациитѣ трѣбваше да се извърши чрезъ тиражъ въ срокъ отъ 12 години, начиная отъ 1 януарий 1925 г. Но съ спогодбата Молловъ-Кафандарисъ срокътъ за изплащане на облигациитѣ се продължи отъ 12 на 30 години. Въ заседанията на Народното събрание отъ 17 май 1928 г. министъръ-председателътъ, уважаемиятъ г. Ляпчевъ, призна, че положението на бѣжанцитѣ се отегчава чрезъ това, понеже тази хартия, която трѣбваше да се плаща въ продължение на 12 години, сега ще се плаща 30 години. Но той изтъкна, че България по тоя начинъ осигурява своитѣ вземания, които ще бѣдатъ повече отъ 1½ милиарда лева, които по-рано не бѣха гарантирани отъ първата спогодба, и само за да се гарантиратъ тия вземания, България се съгласила на тая спогодба. Но той се надѣва, че ако се яви купувачъ на облигациитѣ, ще се покачи стойността имъ, а сжщо ще стане и следъ като Гърция утвърди спогодбата и почне да изпълнява задълженията си по нея. Това обезателно, каза той, ще дойде да повдигне цената на облигациитѣ. Но покачи ли се цената на облигациитѣ? Не. Като почнемъ отъ 1928 г., отъ когато сж и извлеченията на г. министъръ-председателя, курсътъ на облигациитѣ се движи все около 50.

Азъ ще ви приведа нѣкои цифри, г. г. народни представители, за да потвърдя мисълта си.

Презъ 1928 г. курсетѣ на облигациитѣ сж били, както следва: септември — най-низкъ 51.45 и най-високъ 51.70; октомври — най-низкъ 50.62 и най-високъ 51.52; ноември — най-низкъ 50.85 и най-високъ 57.70; декември — най-низкъ 58.15 и най-високъ 63.80. Този курсъ е най-високъ отъ всички предходни и последващи курсове, защото тогава именно започва закупуването на облигациитѣ отъ страна на Българската народна банка.

Презъ 1929 г.: януарий — най-низкъ 57.95 и най-високъ 62.60; февруарий — най-низкъ 55.65 и най-високъ 60.40; мартъ — най-низкъ 56.05 и най-високъ 57.47; априлъ — най-низкъ 55.92 и най-високъ 56.92; май — най-низкъ 57.17 и най-високъ 61.17; юний — най-низкъ 59.95 и най-високъ 61.35; юлий — най-низкъ 55.65 и най-високъ 56.90; августъ — най-низкъ 56.90 и най-високъ 57.37; септември — най-низкъ 57.05 и най-високъ 57.47; октомври — най-низкъ 53.70 и най-високъ 58.27; ноември — най-низкъ 50.05 и най-високъ 54.15; декември — най-низкъ 50.50 и най-високъ 52.

Презъ 1930 г.: януарий — най-низкъ 47.82 и най-високъ 52.90; февруарий — най-низкъ 49.85 и най-високъ 51.50; и презъ настоящия м. мартъ до 15 число — най-низкъ 50.60 и най-високъ 51.10.

Ако продължи сегашната система на изплащане, не е вѣроятно да се покачи курсътъ на облигациитѣ, защото до 28 февруарий т. г. отъ държавнитѣ дългове сж пуснати въ обращение облигации за 1.903.763.000 л. А споредъ приблизителнитѣ изчисления на Смѣсената комисия, всички облигации ще възлѣзатъ срдѣдно на около 2.800.000.000. Значи, ще трѣбва да се пуснатъ още около 1 милиардъ облигации. Естествено е, че щомъ се наводни пазарътъ съ тождова облигации, вѣроятността да се покачи тѣхниятъ курсъ при сегашната система е много малка, а трѣбва да допуснемъ, че курсътъ ще спадне още.

Вие чухте, г. г. народни представители, какъ е уреденъ този въпросъ въ Гърция. Тя въведе погашяването да става чрезъ тиражъ и намали срока за погашяването отъ 30 на 15 години. Нѣщо повече, борба се води — и може би грѣцкото правителство ще се съгласи — да се покачи и лихвата отъ 6 на 8%. Защото при сегашното положение, макаръ че курсътъ на тѣхнитѣ облигации се възкачи на 75—85%, това не задоволява заинтересованиѣ бѣжанци, па и правителството. У насъ погашяването става само чрезъ закупуване отъ Българската народна банка. Досега станаха откупвания на 1 януарий 1929 г., на 1 юлий 1929 г. и на 1 януарий 1930 г. Откупени сж облигации за номинална стойность 161.216.500 л., но срещу това Българската народна банка плати само 95.671.649 л. Съ други думи, ошетенни сж заинтересованиѣ бѣжанци съ 65.544.851 л. Кому ще принадлежи, г. г. народни представители, тази разлика между номиналната и пазарната стойность на облигациитѣ? Като смѣтнете, че при едно закупуване отъ 161.000.000 л. има загуба 65.000.000 л., може да си представите каква ще бѣде загубата на бѣжанцитѣ при 3 милиарда лева облигации.

По въпроса за разликата, за която говоря, грѣцкиятъ в. „Проя“ отъ 26 януарий писа: „Министърътъ на финанситѣ г. Марисъ съобщи, че била получена официална телеграма отъ Женева, отъ която става ясно, че мнението на финансовия комитетъ при Обществото на народитѣ по въпроса за пресмѣтане цената на облигациитѣ по българското изселване изглеждало да клони благоприятно въ полза на грѣцкото гледище. Трѣбва да се отбележи, че съ възприемане на поддържаното отъ грѣцкото правителство гледище разликата между номиналната и текуща стойность на облигациитѣ на пазара ще бѣде въ полза на грѣцкия държавенъ фискъ“.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Отъ коя дата е вестникътъ?

Д. п. Николовъ (трак): Отъ 26 януарий т. г.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Свършете, г. Николовъ, времето Ви изтече.

Д. п. Николовъ (трак): Свършвамъ, г. председателю. — Освенъ това, г. г. народни представители, бѣжанцитѣ сж поставени въ затруднение, защото не могатъ да получатъ заемъ срещу облигациитѣ. По-рано се даваше такъвъ, а сега се прекъсна. А споредъ чл. 19 отъ правилника за прилагане конвенцията за грѣцко-българското изселване, „облигациитѣ сж лихвоносни държавни ценни книжа съ необходимитѣ допълнителни гаранции, за да може населението при новото си обзавеждане въ държавата, кждето се настанява, веднага да ги тури въ обращение, да ги осребри“.

За да се получи изяснение по тия въпроси, които повдигамъ, да се види дали туй твърдение на гръцките вестници съдържа доза отъ истина и какво мисли да направи българското правителство за покачване курса на облигациитъ и да може да се спасятъ бѣжанцитъ отъ ограбване, азъ отправихъ следното питане до г. министра на финанситъ и г. министра на външнитъ работи и на изповѣданията: (Чете)

„Пазарниятъ курсъ на облигациитъ, издадени срещу ликвидирани бѣлгарски имоти въ западна Тракия и Македония подъ гръцка власть, е спадналъ чувствително въ сравнение съ тѣхната номинална стойностъ. Докато пазарниятъ курсъ на гръцките облигации се движи между 75—85%, то пазарниятъ курсъ на българските облигации се движи между 38—64%, като обикновено е около 50. Гръцкиятъ печатъ твърди, че имало голѣми шансове тая разлика между номиналната и пазарната стойностъ на българските облигации да остане въ полза на гръцкото държавно съкровище.

Моля г. г. министритъ на външнитъ работи и изповѣданията и на финанситъ да ми отговорятъ:

1. Доколко сж вѣрни горнитъ твърдения на гръцкия печатъ относно разликата между номиналната и пазарната стойностъ на българските облигации;

2. Не се ли дължи голѣмата разлика въ курса на облигациитъ — гръцки и български — въ голѣма степенъ на обстоятелството, че гръцкото правителство, въ грижитъ си да запази интереситъ на своитъ бѣжанци, отдавна е съзнало нуждата и е издало законъ за въвеждане на тиражъ при 6-месечнитъ погасявания на облигациитъ и за намалението на общия срокъ за погашение отъ 30 на 15 години;

3. Какво е направило досега българското правителство и какво смѣта да направи за покачване курса на облигациитъ, за да се спасятъ бѣжанцитъ отъ ново ограбване, както и българската държава отъ евентуално ощетяване, защото, по силата на голѣмата нужда, която иматъ бѣжанцитъ за обзавеждане, принудени сж да ги продаватъ сега, безъ да могатъ да чакатъ по-продължително време евентуалното покачване на тѣхния курсъ.

Освенъ това гръцкиятъ печатъ твърди, че българското искане, да се приематъ и разгледатъ късно подаденитъ декларации за ликвидирани имотитъ, било отхвърлено. Моля г. г. министритъ да ми отговорятъ, какъ стои въпросътъ съ тѣзи декларации“.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата г. министърътъ на финанситъ.

Министъръ В. Молловъ: Г. г. народни представители! По въпроса, който ми се отправя отъ г. г. ораторитъ, азъ имахъ възможностъ съ тѣхъ подробно да се обясня въ една среща въ Народното събрание и да имъ съобщя известни писмени бяснения, които сж били размѣнени между различни частни лица, заемащи било по-официално, било по-странично положение, тъй че тѣхнитъ съобщения не биха могли да бждатъ предметъ на едно публично разискване.

На въпроситъ, които ми се отправятъ, трѣбва да отговоря следното.

Въпросътъ за бѣжанскитъ облигации и за уреждането въобще на отношенията между дветъ държави по поводъ на доброволното изселване на населенията се свързва съ една вече доста продължителна история и, следователно, ще трѣбва тази история въ две или три положения да бжде изтъкната, за да се разбере, какво е сега становището на българското правителство, съ какви мѣжнотии има то да се бори и, на трето мѣсто, да се изложи и фактическото положение на самитъ облигации съ огледъ на мѣрцитъ, които биха могли да бждатъ взети за тѣхното покачване.

Преди всичко трѣбва да е известно на Народното събрание, че първоначалната конвенция отъ 1919 г. съдържа въ себе си известни правила, които постановяватъ, изплащането на ликвидирани имоти отъ Смѣсената комисия да стане следъ тая ликвидация. Чл. 10 отъ тази конвенция казва, че Смѣсената комисия ще има всичката власть да процедира за оценяване на недвижимитъ имоти, следъ като изслуша заинтересованитъ или следъ като тѣ сж били призовани да бждатъ изслушани. Правителството на държавата, въ която става ликвидацията, ще трѣбва да внесе на Смѣсената комисия при условията, опредѣлени отъ нея, и за да бжде предадена на имеюцитъ право, стойността на недвижимитъ ликвидирани имоти, които имоти ще бждатъ собственостъ на това правителство.

Следователно, чл. 10 на конвенцията отъ 1919 г. ясно установява едно положение — положението, че комисията

оценява ликвидирани имоти, следъ като изслуша или покани за изслушване заинтересованитъ лица. На второ мѣсто, правителството на страната, въ предѣлитъ на която се намиратъ ликвидирани имоти, което става тѣхенъ собственикъ, е длъжно да внесе общата сума отъ стойността на така ликвидирани имоти, стойностъ, опредѣлена отъ самата Смѣсената комисия, при условия, които тя ще опредѣли.

Когато Смѣсената комисия е започнала да функционира, веднага следъ подписването на тая конвенция, отъ 1920 г., въпросътъ за начина, по който ще стане ликвидацията и по който ще трѣбва да бждатъ изплащани тия имоти, е билъ повдигнатъ. Отъ докладъ № 77 отъ 27 септември 1921 г. става ясно следното: (Чете)

„Въ допълнение на рапорта ми отъ 25 . . . въ който ще намерите, изложенъ отъ председателя и съ по-голѣми подробности, плана на управителя на Гръцката народна банка по изплащане имотитъ на преселницитъ, държа да поясня, че целта на цитирания ми рапортъ е да донесе въ най-скоро време до знанието Ви новата фаза на работата, както и да моля да се почне изучаването на въпроситъ въ свързка съ плащането имотитъ . . . Наопъки, удобно ще е, чини ми се, да се чака, за да се вземе каквото и да е решение, гръцкото правителство, да представи като негово предложение писмено и съ всички подробности проекта на г. Максимосъ“ — управителъ на Гръцката народна банка. Това толкова повече, че тая проектъ може да претърпи коренни измѣнения. Засага мога да съобщя, че председателътъ посрѣща добре идеята на г. Максимосъ и даже искаше още сега да се присъедини къмъ нея, но азъ го помолихъ да не се произнася докле не стане известно становището, което българското правителство ще заеме по тая въпросъ. Вследствие на тая ми постѣпка именно, председателътъ вмѣкна въ протокола резервата, която фигурира начело на изложението му. Полковникъ Корфъ не се е изразилъ още.

Що се отнася до моето поведение по въпроса, както може да се види отъ сѣщия протоколъ, азъ се задоволихъ да поискамъ да се направи писмено предложение, което ще съобщя на правителството. Следователно, нищо не ме задължава да се произнесе по сѣщността на въпроса и когато предложението се направи въ исканата отъ мене форма“.

За да стане ясно, какво е било предложението на гръцкия делегатъ, съобщавамъ ви този докладъ № 77 възъ основа на чл. 10.

А въ чл. 11 отъ конвенцията се казва, че „надлежитъ фондове ще бждатъ авансирани на Смѣсената комисия отъ заинтересованитъ държави съ огледъ да се улесни емиграцията и при условия, опредѣлени отъ самата комисия. Тази ще авансира на емигрантитъ, споредъ количеството на разполагаемитъ фондове, стойността на тѣхнитъ недвижими имоти“.

Цитирамъ ви този членъ, за да ви бжде ясно това, което ще ви кажа.

И следъ като се цитиратъ тия два члена казва се, че планътъ на г. Максимосъ билъ основанъ върху компенсация, между стойността на българскитъ и гръцките имоти. Въ общи черти този планъ се състои въ следующето: (Чете) „Комисията като оцени имотитъ на единъ бѣжанецъ или бждащъ емигрантъ, гръкъ отъ България, напр., да му внесе единъ авансъ отъ около 10%“ (така се разбира чл. 11) — той не се разбира така, но така се билъ разбиралъ — „а за останалата сума да му издаде една облигация, платима отъ гръцкото правителство, като съ стойността ѝ задължи смѣтката на България. И обратното за българскитъ емигранти. По такъвъ начинъ, Гърция ще плаща на гръцитъ, а ние на българитъ, това за смѣтката на другата страна. На края, да се направи единъ балансъ, и оная страна, която остане да дължи, да внесе разликата на другата. Оставало, тъй като гръцитъ предполагатъ, че гръцките имоти ще иматъ много по-голѣма стойностъ — вѣщо, което ми се вижда вѣроятно — да се види, какви гаранции има гръцкото правителство, че България ще бжде въ положение да изплати разликата.

Тая планъ, който въ основата си е, споредъ мене, коренно противенъ на конвенцията, може да има като главни послѣствия:

1. Тѣй като той не дава на бѣжанцитъ и емигрантитъ сѣщата гаранция, че ще си получатъ вземанията напълно и направо, която биха имали, ако се приложи конвенцията по горезложения начинъ, вѣроятно е, че мнозина отъ ония, които днесъ мислятъ да се възползватъ отъ конвенцията, ще се откажатъ отъ намѣрението си. Въ всѣки случай, колкото се касае до българитъ, може да се счита

сигурно, че ще предпочетат: ако сж въ България и не могат да се завърнат по огнищата си — да си задържат имотитѣ въ грѣцко, а въ случай, че не имъ се позволи това, да ги продадат сами или ги прехвърлят върху роднини и приятели; ако сж въ Гърция — да си останатъ по домоветѣ.

2. Да освободи правителствата отъ задълженията да внесатъ на комисията въ много кратъкъ срокъ грамадни суми за изплащане напълно имотитѣ, като имъ се иска да внесатъ въ брой само около 1/10 отъ стойността имъ въ авансъ, а за останалото да издаватъ облигации.

3. Частно по отношение на България — по всѣка въроятност, тя да поеме едно ново задължение парично, спрямо Гърция. Това, вмѣсто да внесе на Смѣсената комисия цѣлата стойност на грѣцкитѣ имоти, или — ако се намира въ абсолютна невъзможност да стори това — вмѣсто да изпрати Смѣсената комисия по преселването предъ Междустюзническата комисия по репарациитѣ, която има да си каже думата по тази работа, защото ще се касае може би за повече отъ единъ милиардъ лева (Въ рѣцетѣ на държавата имотитѣ нѣма да иматъ сжщата стойност, следъ изселването особено).

4. Частно по отношение на Гърция — да авансира, въ форма на облигации или въ имоти, суми за смѣтка на България, ако се предположи, че грѣцкитѣ имоти, предадени на комисията, ще струватъ повече отъ българскитѣ, но затуй пѣкъ: а) да улесни амитрирането на грѣцитѣ, ако се смѣта, че България не е въ положение да изплати въ брой грѣцкитѣ имоти, нѣщо, което би svelo конвенцията до незначително изселване; б) да държи въ рѣцетѣ си грѣцкитѣ емигранти и ги настанява тамъ, където поиска, на имоти, каквито желае то, и при условия, които то опредѣли.

5. Частно по отношение на емигрантитѣ: да изгубятъ главната облага, която имъ дава конвенцията — изплащане въ брой на имотитѣ и свободно разполагане съ сумитѣ — на мѣстото на имота си отъ едната страна; тѣ ще получатъ срещу другата една облигация, изплащането на която е проблематично и, въ всѣки случай, придружена отъ известни условия. Това намаление на облигациитѣ ще може да се отрази върху числото на емигрантитѣ, както видѣхме въ точка първа, но и ще предизвика тѣхното справедливо роптание.

Когато се съобщилъ въ комисията основата, върху която почива планътъ на г. Максимовъ, азъ сътохъ“ и пр.

По-рано сжщо тѣй има едно писмо подъ № 131 отъ 10 февруарий 1922 г. до Министерството на финанситѣ и до Комисарството по репарациитѣ, въ което писмо се прави едно изложение по въпроса, какво е искането — тѣй както ви го прочетохъ — и кои сж възраженията, които сж били направени или които се правятъ предъ насъ — не предъ комисията — отъ българския делегатъ. (Чете) „Протоколъ № 168. Съветъ при Комисарството по репарациитѣ. Заседание на 10 февруарий 1922 г. Заседаватъ: Кириль Г. Поповъ, Н. Стояновъ и Ф. Поповъ. Присѣтствува: Г. Минковъ, началникъ на отдѣление при Министерството на външнитѣ работи и изповѣданията.

„I. Съветътъ взе актъ отъ устния докладъ на г. Стояновъ направено по въпроса. Съветътъ намира, че последниятъ преди всичко е политически въпросъ. При предпоставката, че България има интересъ и иска точното приложение на предметната конвенция, съветътъ възприема положенията за които е речъ въ доклада № 1242 отъ 6 т. м. на г. Стояновъ, директоръ на държавнитѣ дългове, до г. министра на финанситѣ, а именно:

1) Да улесни, доколкото е възможно, г. Рооферъ, председателъ на Грѣцко-българската комисия за доброволно изселване, да провери даденитѣ му сведения отъ грѣцкото правителство;

2) Да се дадатъ за сега глобални сведения на г. Рооферъ за стойността на имотитѣ на македонскитѣ бѣжанци, понеже за изработването на подробни списъци се иска по-продължително време.

3) Предъ видъ на това, че нито българската държава, нито грѣцката държава могатъ наведнѣжъ да изплатятъ емигрантскитѣ имоти, то да се позволи както на българскитѣ, тѣй и на грѣцкитѣ емигранти да си продаватъ сами имотитѣ на частни лица по доброволенъ начинъ. За останалитѣ части отъ имотитѣ, които по искането на самитѣ емигранти стопани трѣбва да се ликвидиратъ отъ комисията и откупятъ отъ държавата (българска или грѣцка), съответната държава да плати 10% отъ стойността на имотитѣ, а за остатъка да издаде облигации, погасяеми чрезъ тиражъ въ продължение, напримѣръ, на 20 години, които облигации да сж придружени съ лихвени купони и да бждатъ дадени на заинтересованитѣ емигранти срещу останалата стойност на имотитѣ имъ. Издаденитѣ

облигации отъ българската държава да се сконтиратъ отъ Грѣцката народна банка съ 80% отъ номиналната имъ стойност и обратно, както българската, така и грѣцката държава гарантиратъ редовното погашение на своитѣ облигации. Сжщо издаденитѣ отъ българската и грѣцката държава облигации по обща стойност да бждатъ еднакви. Ако има различие, то да се изравни чрезъ по-бързо изплащане отъ съответната държава.

Подробности по финансовата частъ на въпроса подлежатъ на изпълнение съгласно обстоятелствата.

„При това съветътъ намира, че, при наличността на чл. 177 отъ договора, който се смекчава и отмѣнява съ конвенцията по отношение на емигрантскитѣ имоти, българската държава има интересъ казаната конвенция да се приложи въ уговорения срокъ. Иначе имотитѣ на българскитѣ бѣжанци отъ грѣцка Македония ще попаднатъ подъ ударитѣ на чл. 177 отъ договора за миръ.

Следъ това съвещание въ комисията по репарациитѣ, азъ имамъ следното съобщение отъ 24 януарий 1924 г. вече. Както виждате въпросътъ така е билъ разискванъ. (Превежда) „Българското комисарство по репарациитѣ има честъ да съобщи за сведение на Междустюзническата комисия въ България, че въ изпълнение на конвенцията между България и Гърция, която засѣга свободата на емиграцията на малцинствата, приложена къмъ договора въ Ньойи, българското правителство и Смѣсената грѣцко-българска комисия по изселването сж се уговорили, че, срещу $\frac{9}{10}$ отъ стойността на изоставенитѣ въ Гърция имоти отъ българитѣ, българското правителство ще издаде на имеюцитѣ право провизории, временни свидетелства, които ще бждатъ замѣстени по-сетне съ облигации въ лева, и че $\frac{1}{10}$ частъ отъ стойността на изоставенитѣ въ България имоти отъ грѣци, които ще емигриратъ, ще бжде платена отъ българското правителство въ брой“, т. е., съ други думи, съ този отговоръ се възприема напълно онова становище, което е било предложено отъ управителя на Грѣцката народна банка, разбира се, чрезъ грѣцкия делегатъ въ Смѣсената грѣцко-българска комисия въ 1921 г. Разисквано е въ 1922 г., формалниятъ отговоръ става, както ви съобщихъ, въ началото на януарий месецъ 1924 г.

Това е първото измѣнение на чл. 10 и на чл. 11 отъ договора.

Съображението, което по всѣка въроятност е водѣло както българския делегатъ въ Смѣсената комисия, така и съвета при Комисарството на репарациитѣ да рекомандуватъ таква едно приемане, е било отъ финансовъ характеръ, съображение на финансови възможности за едната и за другата държава и то при едни известни фактически предположения, които впоследствие не сж се осществили. Фактически предложенията за приемането на такъвъ единъ планъ сж били следнитѣ, че приблизително едната и другата държава ще могатъ да компенсиратъ направо своитѣ взаимни задължения; че — както пише нашиятъ делегатъ г. Робевъ — грѣцкитѣ имоти въ България представятъ отъ себе си една много по-голяма стойност и, следователно, България ще остане да дължи на Гърция една сума, помалка или по-голяма. И при това предположение тѣ сж счели, че ние поемаме по-малката тежестъ — да изплатимъ на нашитѣ бѣжанци съ наши облигации — и че при това положение даже ние ще има да доплащаме на Гърция още известни суми за грѣцки имоти, които ще бждатъ ликвидирани въ България. Впоследствие се оказа, че това е едно фактически предположение, съвършено погрѣшно, опровергано отъ действителността, обаче решението бѣ вече взето.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Това не говори добре за нашия делегатъ.

Министъръ-председателъ А. Липчевъ: То сега е лесно да се говори, но тогава така се е предполагало.

Министъръ В. Молловъ: Г. Пѣдаревъ! Азъ не мога да говоря сега по това; искамъ само да кажа, какви сж били тогава предположенията.

Така че той plan des paiements, който е билъ изработенъ и който носи датата 8 декемврий 1922 г., измѣненъ на 28 септемврий и на 26 октомврий 1923 г., възприема това начало. Действително въ тоя планъ ние ще намѣрите единъ малко по-другъ срокъ за изплащане на бѣжанскитѣ облигации, който грѣцитѣ изчисляватъ съвършено кратъкъ — 12 години. Тия 12 години се повтарятъ въ единъ проектъ на планъ отъ 14 августъ 1926 г., който не е възприетъ отъ българското правителство и който остава като едно изложение. Обаче още отъ тогава, следъ плана отъ

1922 г., възприетъ отъ насъ, положението на облигациитѣ не бѣше нито ясно, нито окончателно уредено. Тогава се издаваха временни свидетелства, още нѣмаше издадени облигации. Презъ 1926 и 1927 г., стана вече ясно, че фактически не България ще има да дължи известна сума на Гърция отъ ликвидирани имоти, а гъркмо обратното. Освенъ това, стана ясно, че, споредъ предположенията на този планъ, гаранциитѣ, които би трѣбвало да бждатъ дадени за поддръжане курса на издаденитѣ облигации, самитѣ недвижими имоти, които се намиратъ въ една или въ другата държава — въ Гърция се дадоха по-голѣми гаранции — нѣма да бждатъ достатъчни. На трето мѣсто, стана явво отъ цифритѣ, които постоянно започнаха да се съобщаватъ отъ страна на Смѣсената комисия, че сумитѣ, на които се е основавала тая комисия при устройването на този планъ, сж смѣтнати съвършено произволно, ако мога така да кажа. Споредъ преписката, която имамъ, споредъ първоначалнитѣ изчисления — това е въ 1922 и 1923 г. — предполагало се е, че общата стойностъ на имотитѣ отъ едната и другата страна, или само въ едната или само въ другата страна — точно не мога да ви кажа въ този моментъ — нѣма да надминава 15 милиона златни лева, следователно, нѣма да надминава цифрата 450 милиона лева.

Следъ туй, всички тѣзи предположителни изчисления на Смѣсената комисия бѣха опровергавани отъ действителността, и дветѣ държави се намѣриха въ положение да издадатъ облигации за много по-крупни суми, намѣриха се въ задължението да изплащатъ тѣзи имоти — преди всичко по тази установена конвенция, 1/10 отъ стойността да бжде платена въ пари, въ наличностъ — съ известни мѣнчотии. На въпроситѣ, които се задаваха отъ смѣсената комисия, ние не можехме да отговоримъ, освенъ, че сме готови — за да гарантираме издаванитѣ облигации — да представимъ една гаранция отъ Земледѣлската банка, понеже въпросътъ се отнася до земледѣлски имоти, а пъкъ тия земледѣлски имоти, макаръ и ликвидирани, сами по себе си не могатъ да представятъ гаранция, но могатъ да бждатъ ликвидирани чрезъ Земледѣлската банка. Това не се счете за едно достатъчно удовлетворително гарантиране на тѣзи облигации. Отъ друга страна, и въ Гърция въпросътъ получи единъ по-остъръ характеръ. Така че, смѣсената комисия наново започна да се занимава съ изработването на единъ планъ, за да може действително да бждатъ осществени предположенията, отъ една страна, на конвенцията и, отъ друга страна, на онова, което е било изработено по-сетне.

При изучаването на преписката азъ веднага си казахъ, че самото интервентиране на облигациитѣ, суброгацията и т. н., както гласятъ тѣзи конвенции, на едното съ другото правителства, отъ самото начало е една погрѣшна работа. Съ такова измѣстване на една отговорностъ съ друга отговорностъ ние не би трѣбвало никога да се съгласяваме. Предполагамъ, че само тогавашнитѣ факти сж заставали нашитѣ хора, които много внимателно сж изучавали тѣзи въпроси, да се съгласятъ на такова едно положение — така предполагамъ азъ. Въ всѣки случай тѣ сж се съгласили. Това е една конвенция, приета отъ дветѣ правителства, установена отъ Смѣсената гръцко-българска комисия, следователно, имаща значение на конвенция, която се прилага. Вѣрно е, че тя не е била внесена въ Народното събрание за ратификация, понеже е единъ *plan des paiements*, обаче е била приложена въ действителностъ, и българската държава е била издавала тогава — знаете много добре — временни свидетелства на нашитѣ емигранти. Може би въ този случай да е имало това съображение, че емигрантитѣ ще иматъ повече довѣрие къмъ държавата, че тя ще има повече присърдце тѣхнитѣ интереси, и че даже туй положение, което го има въ решението на съвета при комисарството по репарациитѣ — респективнитѣ банки да приематъ чужди бѣжански облигации срещу залогъ и да даватъ 80% отъ стойността — въ този случай да не е могло да бжде изпълнено.

Както и да е, въ 1926 г. азъ намирамъ така създаденото положение: една конвенция, която се прилага, съ която ние сме се съгласили, и то писмено, като сме съобщили нашето съгласие на Междусъюзническата комисия. Предъ видъ невъзможността тя да бжде изпълнена, трѣбваше да се дири другъ нѣкакъвъ начинъ. Какъвъ начинъ можеше да се намѣри? Да се върнемъ къмъ положението на конвенцията отъ 1919 г. — въпрѣки, че азъ съмъ педиралъ нѣколко пѣти тази желателностъ — вече не може, предъ видъ на съгласието, дадено за противното. Трѣбваше да се търси практически изходъ отъ така създаденото въ 1922 г. съгласение. При този практически изходъ, съ огледъ на сумитѣ, които ние вече зна-

ехме — сумитѣ за стойността на ликвидирани имоти и, следователно, размѣра на заема, който трѣбва да бжде емитиранъ на нашия вътрешенъ пазаръ — трѣбваше да диримъ начини, отъ една страна, да дадемъ възможностъ на съкровището да може да посрѣща това задължение и, отъ друга страна, да направимъ потребното, щото и бѣжанцитѣ да не бждатъ оцетени въ тѣхнитѣ имотни права.

Презъ 1927 г., следъ дълги разисквания, въ които взе участие финансовиятъ комитетъ при Обществото на народитѣ, при едни разисквания, които ние имяхме тамъ, заедно съ г. Бурова, съ членоветѣ на финансовия комитетъ, въ присѣдствието на г. Кафанарисъ, тогава министъръ на финанситѣ въ Гърция, ние възприехме онова, което бѣше изработено при едно взаимно съгласие, а именно да продължимъ срока на изплащането на облигациитѣ отъ 12 години на 30 години, по съображения на съкровището, — азъ ще ви дамъ сега цифритѣ, за да се убедите, че не можехме да действуваме другояче — на второ мѣсто, и това бѣше важниятъ въпросъ, да гарантираме очакванитѣ вноски вече отъ тогава явната длъжница къмъ насъ, Гърция. Тѣкмо тя не искаше да внася нищо, а пъкъ ние трѣбваше да издействуваме, щото дългътъ къмъ насъ да бжде внасянъ на българската държава. Тоя главенъ резултатъ се постигна — и азъ мога да ви кажа, че не се постигна много леко — постигна се съ много голѣми давления, съ много голѣми убеждения и само вследствие голѣмия авторитетъ на Обществото на народитѣ. Тази сега конвенция отъ 1927 г., ратифицирана отъ насъ по-рано, отъ гърцитѣ по-късно, започна да се прилага. Започна да се прилага, обаче съ голѣми мѣнчотии, защото веднага следъ нейното прилагане бѣха направени отъ гръцка страна известни тълкувателни резерви, които тѣ предяхиха въ финансовия комитетъ на Обществото на народитѣ, но тамъ, предъ видъ на становището, което взе българското правителство въ интереса на бѣжанцитѣ, не въ свой собственъ интересъ, тѣзи резерви не бѣха възприети. Остана едновременно създадено положение *armistice, trêve*, което може да трае до 5 години — едната година е изтекла — въ който срокъ ние ще трѣбва да дойдемъ или до едно съгласително решение съ прогивната страна, или пъкъ ще трѣбва да дойдемъ до едно тълкувателно решение на Обществото на народитѣ, което по тази спогодба има право да тълкува нейнитѣ постановления.

Кжде сж мѣнчотии отъ българското съкровище и каква е политиката на българското правителство по този въпросъ, ще ви стане ясно отъ следното. Тази година ние считаме, че ще бждатъ издадени за 3 милиарда лева бѣжански облигации. Споредъ това, азъ предвиждамъ въ бюджета за държавнитѣ дългове 100 милиона лева, $\frac{1}{30}$ частъ амортизации, и на друго мѣсто като лихви предвиждамъ 150 милиона, или всичко 250 милиона. Освенъ това предвиждамъ още 60 милиона лева за изплащане на $\frac{1}{10}$ частъ на емигрантитѣ. Следователно, всички ставатъ 310 милиона лева, които българското съкровище трѣбва да внася не за поддръжане курса на тия облигации, но за изплащане на лихвитѣ и амортизациитѣ по този 6% заемъ отъ 1923 г. Вие ще се съгласите, че тази сума за българското съкровище е доста крупна, ще се съгласите, че България прави голѣми усилия, за да може да удовлетвори законнитѣ искания на бѣжанцитѣ. Обаче тя нищо не може да направи срещу самата грамадна, крупна сума отъ 3 милиарда лева облигации — Не може да ги измѣни, не може да ги намали, освенъ постепенно. И, следователно, отъ тамъ трѣбва да вникнете въ мѣнчотии на българското съкровище при неговото най-голѣмо желание да даде възможно най-голѣмото удовлетворение на бѣжанскитѣ интереси.

Предлагаше се и се предлага — безъ да се вникне сериозно, споредъ моето разбиране, въ разликата въ положението на дветѣ държави — извънъ тази конвенция Кафанарисъ—Молловъ, да се направи отъ българското правителство потребното, щото амортизациитѣ, погашенията да не ставатъ въ 30, а въ 12 или 15 години. Ако вмѣсто въ 30 години направимъ амортизациитѣ да ставатъ въ 12 години, тогава само за амортизации ще трѣбва българската държава да внася на годината не по-малко отъ 260 или 250 милиона лева приблизително — при 15 години годишната вноска ще бжде малко по-малка, но това нѣма да хвърти голѣма разлика. За лихви, ако ние ги покачимъ отъ 6 на 8%, ще трѣбва да се внасятъ годишно 240 милиона лева. Следователно, цѣлнитъ бюджетенъ разходъ по този вътрешенъ нереализиранъ, но даденъ на бѣжанцитѣ заемъ — въ сѣщностъ това е операцията — ще представлява въ повече една сума отъ около 500 милиона лева годишно, т. е. анюитети и лихви.

Н. Пъдаревъ (д. сг): За първият години; по-нататък последователно се намалява.

Министъръ В. Молловъ: Разликата ще бъде много малка, защото годинитъ сж 12, разликата ще се намалява въ лихвитъ, а погашенията общо ще се увеличатъ. Така че въ това отношение разлика нѣма да има, но и да има разлика, тя не облекчава днешното положение за смѣтка на онова, което ще бъде следъ 15 или 20 години.

Сега, пита се: защо българската държава не може да направи нѣщо за своитъ бѣжанци, когато гръцката държава е направила? Много ясно: гръцката държава не получава нищо отъ България по тия облигации; тя разходва свои собствени суми по единъ заемъ, който е много по-малък, отколкото е размѣрътъ на този вътрешенъ нашъ заемъ, разходванъ отъ насъ. Следователно, тя може да намѣри по-леко разполагаеми суми. Но при все туй и Гърция поддържа процента на лихвата 6%, разбира се, при положението, че лихвата въ Гърция е по-малка, отколкото у насъ. Ако ние бихме били свободни и бихме имали да дължимъ само такава сума, азъ не се съмнявамъ нито за една секунда, че, при 6% лихва, курсътъ на бѣжанскитъ облигации нѣма е да бъде 65, 60, 50 до 48, тъй, както се колебае, а щѣше да бъде както въ Гърция, между 75 и 85. Обаче можемъ ли ние да направимъ туй? Съ наши собствени срѣдства въ този моментъ ние не можемъ да го направимъ. Но ние се намираме и въ друго едно положение: ние получаваме известни суми отъ противната страна, които употребяваме за сжщитѣ цели, но ги получаваме по условията, които сж установени въ самата конвенция, и, следователно, трѣбва да ги употребимъ споредъ тая конвенция.

Понеже има съмнение въ тълкуването на нейнитъ постановления, върху което се запитваше и г. Николовъ и по което азъ ще си кажа думата, ясно е, че въ нашитъ действия ние трѣбва да бѣдемъ извънредно предпазливи, за да не извадимъ очи, вмѣсто да изпишемъ вежди. И заради туй на българското правителство се налага една разумна, постепенна, предпазлива политика, каквато ние следваме, като крачка по крачка отстояваме не интереситъ на българската държава, но интереситъ на бѣжанцитъ.

Ако азъ бихъ ималъ разполагаеми срѣдства, независимо отъ тѣзи суми, които бихъ получилъ евентуално отъ Гърция, и по които се предвиждатъ презъ тая година 150.000.000 л. — така ги вписвамъ въ бюджета, който ще бъде внесенъ следъ нѣколко дни — тогава бихме могли да помислимъ дали разполагаемитъ срѣдства на съкровището въ това отношение ни даватъ възможностъ да отидемъ по-нататък. Обаче при разискването на бюджета, особено при туй положение, въ което се намира сега нашата държава, вие ще се убедите, че всѣки единъ такъвъ разходъ не може да бъде оправданъ, ако е въ повече, и ние ще трѣбва да търсимъ въ другъ пътъ разрешението на въпроса за повдигане курса на облигациитъ.

Първо, българската държава е направила всичко възможно отъ своя страна предъ частни институти, предъ Българската народна банка, предъ Българската земеделска банка, чрезъ Дирекцията на държавнитъ дългове, самата тя като държава, да даде всичкитъ нареждания, да нареди и по законъ и чрезъ административна наредба, щото тия облигации да бждатъ приемани срещу залогъ при една оценка по номиналния имъ курсъ, но който курсъ да не надвишава пазарния — знаете, че сж давани до 80% — на второ мѣсто, да се приематъ тия облигации по номиналния имъ курсъ като залогъ при различни предприятия, търгове и пр. и, на трето мѣсто, да се приематъ за изплащане на имоти по номиналния имъ курсъ и т. н.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Народната банка не ги приема.

Министъръ В. Молловъ: Чакайте. Ако се искатъ жертви отъ всички, тѣ не могатъ да тежатъ само върху единитъ, а другитъ да бждатъ при едно по-привилегировано положение.

С. Стефановъ (д): Законътъ за Народната банка не позволява това.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Г. Стефановъ казва, че новиятъ законъ за Народната банка не позволявалъ това.

Министъръ В. Молловъ: Ама законътъ за Земеделската банка позволява; тамъ нѣма никакво ограничение.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Какъ да нѣма?

Министъръ В. Молловъ: Нѣма, разбира се.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Ама и тя не ги приема.

Министъръ В. Молловъ: Азъ сега изкупихъ отъ Земеделската банка известни облигации на бѣжанци, които сж се намирили тамъ, и то по номиналния имъ курсъ.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Не се правятъ банкови операции съ тия облигации.

Министъръ В. Молловъ: Азъ Ви казвамъ, че се правятъ. Можемъ да проверимъ това.

На второ мѣсто, ние сме наредили, щото както обществени фондове, така и други разполагаеми суми да бждатъ пласирани въ тѣзи облигации. За голѣмо съжаление, има много малко облигации откупени отъ общественитъ фондове. Азъ съмъ задържалъ издаването на тѣзи облигации, за да не излиза по-голѣмо количество на пияцата и да се подбива тѣхниятъ курсъ. Но трѣбва да кажа, че всички тѣзи мѣроприятия, които по отношение на други по-малки заеми биха били ефикасни, по отношение на това количество издадени облигации останаха неефикасни, главно поради това, че всички облигации въобще сж паднали. Най-добре гарантиранитъ български облигации отъ бѣжанския и отъ стабилизационния заеми на международния пазаръ бѣха спаднали съ 10 пункта. Това се забеляваше по отношение на всички облигации отъ вътрѣшнитъ заеми. Дирекцията на държавнитъ дългове вече нѣколко пѣти ми представя докладъ: какво да прави съ облигациитъ отъ вътрѣшния заемъ отъ 1921 г., които сж натрупани въ нейнитъ зимници и които никѣде не се пласиратъ. Предлагаха да ги продадемъ на нѣкоя хартийна фабрика, за да бждатъ преработени на хартия. Азъ не позволихъ това, защото считахъ, че ще си дадемъ едно свидетелство за бедностъ. Нашиятъ вътрешенъ пазаръ не ги поема поради туй, че лихвата 6% е много малка, когато лихвата на свободния пазаръ е къмъ 12%, двойно.

М. Маджаровъ (д. сг): Тѣ се продаватъ по 50 вмѣсто 100 л.

Министъръ В. Молловъ: Зная. Азъ зная много добре какъ бѣха пласирани облигациитъ отъ вътрѣшния заемъ отъ 1921 г. Дори всѣки народенъ представителъ бѣше длъженъ да запише по нѣколко облигации. Единъ видъ бѣше принудителенъ заемъ, обаче че даде абсолютно никакви резултати, само подби нашия кредитъ — нищо повече.

Следователно, казвамъ, че въобще облигациитъ сж спаднали, защото лихвата имъ е малка. Освенъ това, настѣпи стопанската криза. Когато хората тичатъ да прибератъ своитъ влогове отъ частни банки доста сигурни и не искатъ да ги държатъ при лихва 9—10%, трудно е да ги заставимъ да пласиратъ своитъ спестявания въ облигации отъ единъ заемъ съ 6% лихва, по съображение, че, ако тѣ не могатъ съ леснина да извадятъ своитъ влогове, когато ще иматъ нужда отъ пари въ едно близко време, какъ ще могатъ да продадатъ една облигация? И вследствие на туй на пазара настѣпи известенъ маразмъ; настѣпи и това, което вие казвате — да не ги приематъ като залогъ. Много скоро Народното събрание ще бжде сезирано съ единъ законопроектъ, съ който ще се уреди пласирането на общественитъ фондове, ще се даде възможностъ да се манипулира малко по-инакъ съ фондоветъ и тогава ще можемъ да повдигнемъ стойността на тѣзи облигации по естествения пътъ.

Предлага се и друго едно теоретическо мѣроприятие — И да ви кажа право, азъ съмъ го поддържалъ — да пристѣпимъ къмъ теглене на тѣзи облигации по номиналната имъ цена. Азъ мога да ви кажа, че съмъ направилъ това предложение писмено на Смѣсената гръцко-българска комисиия, която отначало го възприе, следъ туй малко се поколеба, и предъ видъ на това, че финансовиятъ комитетъ се занимаваше съ гръцкитъ резерви и не разреши окончателно въпроса, тя го остави малко настрана, като поддържа сега, че въпросътъ е отъ компетентностъ на финансовия комитетъ. Обаче трѣбва да ви кажа, че, ако това нѣщо се реализира, при тази амортизация отъ 100 милиона лева годишно, която можемъ да дадемъ, стойността на тѣзи облигации нѣма чувствително да се покачи. Трѣбва да се дири нѣкакъвъ другъ пътъ и азъ вече го дира. Но азъ не мога самъ да разреша този въпросъ, а ще трѣбва да го разреши съ съгласието на известни международни фактори, предъ видъ на туй, което сжществува въ конвенцията и съ огледъ да запазя за бѣжанцитъ онова, което представлява отъ себе си разликата между пазарния и номиналния курсъ на тѣзи облигации, защото и българското правителство не желае да използва разликата, а иска да я употребѣи въ интересъ на за-

интересованитѣ бѣжанци. Самиятѣ технически пѣтъ, по който ще вървя, въ този моментъ не мога да го съобщя. Има разни предложения, които не сѣ узрѣли още. Ще трѣбва, както ви казахъ, да се третира въпросътъ на международна почва, а главно ще трѣбва да бждемъ много предпазливи, за да знаимъ оня текстъ на конвенцията, който е установенъ въ 1927 г., и онова тълкуване, което ние приемаме, че е тълкуване единствено възможно, законно и справедливо. Съ нѣкоя прибързана акция отъ наша страна, бихме могли, може би, да постигнемъ нѣкакъв времененъ резултатъ, но не бихме разрешили голѣмия въпросъ, който интересува и българската държава, и бѣжанцитѣ — да запазимъ изключително интереситѣ на бѣжанцитѣ. Ако ние бихме прибързали, бихме могли да го разрешимъ, както ви казахъ, въ края на краищата по единъ неблагоприятенъ начинъ.

Заради туй, моля г. г. запитвачитѣ да иматъ довѣрие къмъ правителството и търпение за не дълго време, докато ще можемъ да дойдемъ до едно съвършено открито, ясно тълкуване на самата конвенция, което ще ни даде възможностъ да действуваме по онзи пѣтъ, който считаме, че е най-благоприятенъ за самитѣ бѣжанци, за тѣхнитѣ интереси.

Относно съобщението на г. Марисъ, което цитира г. Николовъ — азъ не знамъ дали е вѣрно, защото то не се взема отъ нѣкаво негово изявление, а се взема отъ единъ вестникъ, а пѣкъ и грѣкитѣ вестници нѣкой пѣтъ си позволяватъ да пишатъ нѣща, които сѣ удобни за даденъ моментъ и за далени политически обстоятелства. Дали той действително така се е изразилъ, не мога да зная, но се съмнявамъ, че вестникътъ е предалъ вѣрно неговитѣ мисли. Азъ мога само да кажа това, което зная: финансовиятѣ комитетъ никакво решение не е взелъ. Отъ онова писмо, което азъ прочетохъ на двамата запитвачи, става съвършено ясно, че финансовиятѣ комитетъ стои на едно становище, че положението е отъ времененъ характеръ, че никакво тълкуване на конвенцията не е дадено, че всѣка една отъ странитѣ си е запазила позициитѣ и че е желателно сега да не се създава такова стѣлкновение, за да се дойде до известенъ конфликтъ, или да се дойде до едно положение по-забъркано и, следователно, да се дойде до необходимостта било Съветътъ на Обществото на народитѣ, било финансовиятѣ комитетъ да интервенира предъ едната или другата страна, което тѣ биха желали да избѣгнатъ. Възможно е въпросътъ да бжде сложенъ на разглеждане въ предстоящитѣ заседания на финансовия комитетъ презъ м. май. Но предъ видъ на това, че финансовиятѣ комитетъ не взема решение, а дава само съвети, възможно е въпросътъ и тогава да не бжде разрешенъ. Възможно е да бждатъ разисквани други начини за ликвидацията на въпроситѣ около Смѣсената грѣцко-българска комисия, защото и такъвъ планъ има, обаче сега азъ не мога да ви кажа нищо повече, освенъ че това сѣ предположения, които могатъ да бждатъ реализирани въ едно много скоро време, а могатъ и да не бждатъ и, естествено, ще трѣбва да имаме търпение да изчакаме по-благоприятни резултати.

Тѣй че мога да кажа, че всички тѣзи съобщения, които сѣ били предадени въ грѣцкия печатъ, относно нѣкакви решения на финансовия комитетъ, благоприятни за Грѣция, не отговарятъ на истината. Азъ нѣмахъ възможностъ следъ Хага да отида на заседанията на финансовия комитетъ въ Женева, защото трѣбваше да бързамъ да се върна въ София и самъ не съмъ ималъ лично контактъ съ членоветѣ му, но това, което зная отъ м. септември м. г., то никакъ не отговаря на онова, което е било писано въ грѣцкия печатъ. Сега, както ви казахъ, работитѣ сѣ въ своето развитие и ще продължаватъ.

Въ заключение ще кажа, че българското правителството нито единъ моментъ не изпуска изъ предъ видъ положението, въ което се намиратъ заинтересованитѣ бѣжанци, които получаватъ облигации. То предприема редъ мѣрки за поддържане курса на тия облигации по единъ или по другъ начинъ. При това не забравяйте, че ние се намираме въ областта на най-сложнитѣ стопански и икономически въпроси. Българското правителство нееднократно е заявявало на Смѣсената грѣцко-българска комисия и чрезъ мене на финансовия комитетъ, че то при изпълнението на тая конвенция има предъ очи изключително правата на емигриралото население, което има право да получи интегралната стойностъ на отчужденитѣ имоти. Всичко, което зависи отъ правителството за поддържане стойността на тѣзи облигации, за да може емигриралото население да получи онова, което му се следва, което му се дължи, ще бжде направено. За политиката и становището

на българското правителство въ това отношение нѣма съмнение отъ никоя страна. Най-малко има съмнение въ срѣдата на неутралнитѣ членове на Смѣсената грѣцко-българска комисия, която, ако бѣше направила потрѣбното да реши сама въпроса, както го е решила въ 1922 г., както се е опитала да го реши и въ 1926 г., ние може би нѣмахме да бждемъ въ това положение, въ което сме сега. Но знаете, че Смѣсената грѣцко-българска комисия и по въпроса за имотитѣ на общинитѣ, на така нареченитѣ *communautes* — който въпросъ има да се разрешава отъ Хагския съдъ чрезъ едно съвещателно мнение, чрезъ едно *avis consultatif* — и по тоя въпросъ застана на становището, че това сѣ въпроси, които излизатъ извънъ нейната компетентностъ. Обаче и тя има предъ видъ запазването интереситѣ на бѣжанцитѣ и, доколкото зависи отъ нея, действува въ тоя пѣтъ.

Това е, което имамъ да отговоря на питанията, като отново подчертавамъ увѣрението, че българското правителство ще направи всичко за запазване интереситѣ на бѣжанцитѣ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Ами за закѣснѣлитѣ декларации?

Министъръ В. Молловъ: Въпросътъ за закѣснѣлитѣ декларации е сложенъ другаде. Този въпросъ, г-да, е повдигнатъ отъ българското правителство. Нѣкои бѣжанци не сѣ дали декларации въ срока, който на три пѣти е билъ продълженъ. Както знаете, имаше единъ срокъ, даденъ отъ Смѣсената грѣцко-българска комисия, който бѣ продълженъ; следъ туй, когато ставаше анкета на грѣцко-българската граница, по инициативата на представителя на Обществото на народитѣ този срокъ бѣ продълженъ повторно отъ Съвета на Обществото на народитѣ и, най-сетне, по искане на английския министъръ на външнитѣ работи съръ Остинъ Чембърлейнъ той бѣ продълженъ още единъ пѣтъ. Навсѣкжде съ барабани е било съобщавано за продължаването на срока, обаче имаше една агитация за неподаване на декларации по други съображения. Срокътъ е билъ пропуснатъ. Но българското правителство е представило рекламациитѣ на бѣжанцитѣ предъ грѣцкото правителство, но последното не е желало досега да ги признае. Въ Съвета на Обществото на народитѣ е ставало въпросъ за това, но той е намѣрилъ, че не може отново да бжде сезиранъ съ даването на новъ срокъ. Въпросътъ е въ движение, ние се намираме въ преговори съ грѣцкото правителство.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата г. министъръ-председателъ.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Г. г. народни представители! Ползувамъ се отъ случая да отправя единъ апелъ къмъ всички ония, които се оплакватъ, че облигациитѣ, които имъ се даватъ имали ниска цена. Всички тѣ иматъ възможностъ да използватъ тѣзи облигации, като си платятъ онова, което дължатъ на българската държава за земя. По този начинъ тѣ нѣма да получатъ 50%, а ще получатъ 100%. И който иска да помогне на тия хора, трѣбва да ги съветва да си послужатъ съ тѣзи облигации, на първо мѣсто, за изплащане на земята, която тѣ иматъ да плащатъ на българската държава. Това е най-доброто нѣщо, което бѣжанцитѣ могатъ да направятъ както отъ гледище на използване облигациитѣ, така и отъ гледище на спестовностъ и на сигурностъ на онова, което иматъ — земята.

Д. п. Николовъ (трак): Задържатъ имъ по 45.000 л.

Министъръ-председателъ А. Ляпчевъ: Това е най-здравиятѣ и най-разумниятѣ пѣтъ за разрешаване въпроса досежно стойността на облигациитѣ.

Понеже сега ми сѣ подъ рѣжка последнитѣ данни по работата на Смѣсената грѣцко-българска комисия, смѣтамъ, че не ще бжде безинтересно да ви ги съобщя.

Въ полза на българската държава Грѣция остава да дължи 1.660.000.000 л., което значи Грѣция да плаща на българската държава надъ 140.000.000 л. годишно въ лихви и погашения.

Второ, интересно е да се отбележи, че имотитѣ на едно българско домакинство сѣ оценени срѣдно на 720 долари, което прави кръгло 100.000 л., когато срѣдната оценка на имотитѣ на едно грѣцко домакинство, изселено се отъ България, възлиза на 500 долари, което прави 70.000 л. срѣдно.

Нѣкой отъ лѣвицата: Значи, по-малко.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Азъ констатирамъ само даннитъ.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. д-ръ Владимиръ Руменовъ, да каже доволенъ ли е отъ отговора на г. министра.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Г. г. народни представители! Въ отговора си както г. министъръ Молловъ, така също и г. министър-председателътъ се обърнаха къмъ насъ съ апли: първиятъ — още да почакаме, а вториятъ — да съветваме бѣжанцитъ кѣде да си пласиратъ най-сигурно своитѣ облигации.

Що се отнася до първия апелъ, азъ мисля, че въобще се чака доста много — това сѣ ето вече две години.

Отъ отговора, който дава г. министърътъ на финанситѣ, особено отъ историческата му частъ, за начина на плащането, който се практикува, за цѣлата процедура, която се следва въ това отношение досега, личи ясно налагане волята, въобще желанията на Гърция. Това е моето дълбоко впечатление. Азъ съмъ увѣренъ, че и последната спогодба, която стана, стана пакъ по волята на Гърция, въ нейна угода, въ нейна полза.

Министъръ В. Молловъ: Не, не. Какъ ще стане туй — да заставятъ сами себе си да плащатъ?

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Защо гърцитѣ се противопоставиха да остане въ сила първоначално приетиятъ срокъ за изплащане отъ 12 години и поискаха да се продължи срокътъ на 30 години? Както каза г. министъръ Молловъ, тѣ сѣ смѣтали, че грѣцкитѣ имоти въ България ще спруватъ по-скѣпо, отколжото нашитѣ тамъ, и затова сѣ се съгласили на този планъ, плащането да стане въ 12 години. Когато, обаче, видѣха, че тѣ иматъ повече да даватъ, тогата тѣ обърнаха колата и наложиха да се приеме 30-годишниятъ срокъ. Едновременно съ това гърцитѣ повдигнаха въпроса за общественитѣ имоти на черкви, на манастири, на училища и др., като сѣ тѣхъ искаха да компенсиратъ тѣхното задължение. И понеже тоя въпросъ за общественитѣ имоти на черкви и училища се затегна, сега гърцитѣ правятъ нѣкакво тѣлжуване, което трѣбваше да се разгледа отъ Обществото на народитѣ въ продължение на две години, . . .

Министъръ В. Молловъ: Предпишете му да бърза!

Д-ръ В. Руменовъ (мак): . . . защото не може да се протака сѣ години разрешаването на въпроси, които се касаятъ до интереситѣ и имотнитѣ права на бѣжанцитѣ, които иматъ право да получатъ въ брой, 100%, опредѣлената, макаръ и низка, цена на тѣхнитѣ имоти. Ето защо азъ не мога да се съглася съ апела да се чака още по тоя въпросъ. Както се говори, общото мнение въ Обществото на народитѣ било да се отложи разрешението му следъ 5 години. Не мога да бѣда доволенъ отъ отговора на г. министра по този въпросъ.

Второ. Г. министър-председателътъ каза: „Съветвайте бѣжанцитѣ да плащатъ съ облигациитѣ земигъ, които сѣ получили отъ държавата“. Този въпросъ е разрешенъ. Дирекцията на държавнитѣ дългове не дава никому облигации, докато не представи удостовѣрение отъ Дирекцията на бѣжанцитѣ, че не е оземленъ, или, ако е оземленъ, сѣ колко декара е оземленъ. Отъ всички бѣжанци, които попадатъ подъ закона за селско-стопанското настаняване на бѣжанцитѣ, се правятъ удръжки — тѣ си изплащатъ земята и всичко ще изплатятъ. Но, г. министър-председателю, трѣбва да се помисли и за градскитѣ бѣжанци. Въ 1924 г. бѣше останала още малка частъ отъ кредита, отпущнатъ за строежъ на кѣщи отъ бѣжанцитѣ, и отъ 1924 г. насамъ българското правителство не е направило абсолютно нищо за градскитѣ бѣжанци. А тѣ сѣ много и иматъ въ рѣцетѣ си много облигации, но понеже законътъ за селско-стопанското настаняване на бѣжанцитѣ не ги засѣга, то тѣ не могатъ нито да си построятъ кѣщи, нито да направятъ заемъ срещу своитѣ облигации. Азъ зная бѣжанци, които иматъ въ джоба си облигации за 200—300—500 хиляди лева и не могатъ, като ги депозиратъ въ нѣкоя банка, да получатъ срещу тѣхъ поне половината имъ цена, за да си направятъ кѣща, и тѣ сѣ принудени да ги продаватъ. Продаватъ се много облигации. Особено при тая стопанска криза сега занаятчии и други трѣбва да ги продаватъ, макаръ и на безценица, защото трѣбва да се хранятъ. Но тѣзи облигации, като се продаватъ, отиватъ въ чужди рѣце.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Трѣбва да прижършите, г. Руменовъ.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Говори се, че тѣзи облигации отиватъ въ чужди банки въ Европа, които после ще взематъ 100% за тѣхъ отъ българската държава. А не дай, Боже, както каза г. п. Николовъ, ако гърцитѣ успѣятъ да наложатъ да се разреши въпросътъ, както тѣ желаятъ — да плащатъ по пазарната цена.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Г. Руменовъ! Свършете.

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Ако въпросътъ е поставенъ така, азъ мисля, че да се чака по-дълго е пагубно и за бѣжанцитѣ, и за държавното съкровище. Трѣбва да се побърза. Азъ не разбирамъ отъ банкови операции, но обръчалъ съмъ се къмъ много лица, които считамъ за компетентни по тѣзи въпроси, и всички едногласно препорѣчватъ тиражъ.

Д-ръ Н. Чирпанлиевъ (д. сг): Цѣло заседание за едно питане!

Д-ръ В. Руменовъ (мак): Въмѣсто съ тази сума, която се предвижда въ бюджета за погашение, държавата да купува облигациитѣ по 45-48-50 л., може да уреди два тиража въ годината по $\frac{1}{60}$ часть, за които нѣма да отиватъ повече отъ 70 милиона лева въ годината, понеже ще получимъ половината отъ погашението отъ гърцитѣ. Следователно, азъ мисля, че най-правилното разрешение на въпроса е да се уреди, както сѣ го уредили гърцитѣ — чрезъ тиражъ. Ако не може за 15 години да се изплатятъ, което действително е тежко — не може сега да се иска да се изплатятъ 3 милиарда лева за 15 години — нека се изплатятъ за 30 години, като има тиражъ всѣки 6 месеци по $\frac{1}{60}$ часть.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Има думата народниятъ представителъ г. Димитъръ п. Николовъ.

Д. п. Николовъ (трак): Г. г. народни представители! Декларацията на г. министра на финанситѣ, че разликата между номиналния и пазарния курсъ на облигациитѣ ще остане въ полза на бѣжанцитѣ и че правителството ще работи за това, азъ посрѣщамъ съ удоволствие. Но като имамъ предъ видъ нашия противникъ — отъ една страна, Вензелосъ, отъ друга страна, Политисъ — и политиката на гърцитѣ въ последното десетилѣтие; като имамъ предъ видъ, че въ нашия двубой сѣ тѣхъ обикновено ние излизаме победени, азъ се страхувамъ за добрия резултатъ, ако не побързаме да уредимъ този въпросъ по-скоро. И затуй моля българското правителство да вземе по възможность по-скоро мѣрки, за да се разреши тоя споръ между дветѣ държави и да сме начисто по въпроса на кого ще принадлежи разликата между номиналния и пазарния курсъ на облигациитѣ.

Колкото до апела на г. министър-председателя бѣжанцитѣ да плащатъ съ облигациитѣ земята, която сѣ получили отъ държавата, ще кажа: Дирекцията на държавнитѣ дългове удържа отъ всѣки бѣжанецъ по 45.000 л. въ облигации.

Министър-председателъ А. Ляпчевъ: Това става съ тѣхно съгласие, а вие трѣбва да ги убедите, че то е единствено добро за тѣхъ.

Д. п. Николовъ (трак): Тѣ даже искатъ да плащатъ съ облигации и кѣщитѣ и инвентара, но това не се допуца. Вие знаете, че съ облигации се плаща само земята, и тѣ си я плащатъ.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Пристѣпваме къмъ дневния редъ.

Министър-председателъ А. Ляпчевъ: Предлагамъ да се пристѣпи къмъ точка 6 отъ дневния редъ.

И. п. Янчевъ (з. в): Г. председателю! Единъ предварителенъ въпросъ.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Оставете това, моля Ви се. 7 ч. мина и още не сме пристѣпили къмъ дневния редъ.

И. п. Янчевъ (з. в): Днесъ е петъченъ день и, споредъ правилника, трѣбва да се отговори на направенитѣ пита-

ния. Моля Ви да се обърнете към г. министра на вътрешните работи и да го помолите да отговори на две питання, които съм отправил към него много отдавна. Едното се отнася за побойща и за заплашване да се отнеме животът на двама граждани във Ломска околия.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Има прокуроръ. Идете при прокурора. Тукъ нѣма да разрешаваме този въпросъ.

И. п. Янчевъ (з. в): Чудна работа!

Министър-председател А. Ляпчевъ: Защо да е чудна работа? Много проста работа: ако има заплашване за отнемане живота на хора, идете при прокурора.

С. Омарчевски (з. в): Вие сте върховенъ началникъ на полицията.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Идете при прокурора и вижте кой е правъ, кой е кривъ. Нѣма какво да ви отговарямъ сега.

И. п. Янчевъ (з. в): Азъ искамъ да зная, г. министре, дали поне сте разследвали случката, събрали ли сте сведения?

Министър-председател А. Ляпчевъ: Когато ги получа, ще Ви отговоря. Но азъ съмъ казвалъ толкова пъти, че такива питання сѣ безсмислица.

И. п. Янчевъ (з. в): Туй-то! Вършатъ се престѣпления, а Вие казвате, че било безсмислица.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Безсмислица е, когато издавате тукъ съ питання за нѣща, които сѣ работа на правосъдието. Има сѣдебни инстанции. Какво ще разследвамъ, че този изругалъ онзи?

И. п. Янчевъ (з. в): Вие търпите на служба хора, които заплашватъ живота на гражданитѣ. Като казвате, че нашитѣ питання били безсмислица, поощрявате престѣпленията.

Министър-председател А. Ляпчевъ: Не ги поощрявамъ.

Председателствуващъ В. Димчевъ: Моля, които сѣ съгласни да пристѣпимъ къмъ т. 6 отъ дневния редъ — одобряване решението за ликвидация на предприятието „Извършване на земленитѣ и укрепителни работи, мостоветѣ и пр. по желѣзнопѣтната линия Раковски—Хасково—Мастанлъ“ — да вдигнатъ рѣка. Мнозинство, Събранието приема.

Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ Т. Кънчевъ (д. сг): Г. г. народни представители! Съгласно вашето решение отъ вчера, предложението за ликвидация на предприятието „Извършване на земленитѣ и укрепителни работи, мостоветѣ, водосточитѣ и тунелитѣ по желѣзнопѣтната линия Раковски—Хасково—Мастанлъ“, което предприятие се извършва отъ сръдствата на бѣжанския заемъ, трѣбваше да се внесе за разглеждане отъ комисията по Министерството на вътрешнитѣ работи. Тази комисия се събра днесъ и се занима съ това предложение.

Комисията, като проучи този въпросъ и като изслуша обстоятелното изложение на г. директора на бѣжанцитѣ и констатира, че е въ интересъ на държавата да се извърши тази ликвидация поради туй, че вследствие на землетресението и на болести стойността на работата е значително повишена, че, споредъ обезпечението на доказателствата, извършено по сѣдебенъ редъ, това повишение достига до 49-89%, че, споредъ спогодбата, която се сключва, ще трѣбва да се признае само едно повишение отъ 24-34%, че при наличността на тая спогодба дружеството, на което е възложено извършването на това предприятие, се отказва отъ каквито и да е рекламации, за които, споредъ изложението, може да се счита, че то би могло да има основателни претенции — единодушно ви моля да одобрите предлаганото решение така, както то е редактирано, въз основа на мотивитѣ, които изложихъ, и тия, които сѣ къмъ законопроекта.

(Председателското мѣсто се заема отъ председателя)

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Пѣдаревъ.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Г. г. народни представители! Азъ имахъ възможността да чуя обясненията на г. директора на бѣжанцитѣ. Азъ смѣтамъ, че решението трѣбва да бѣде одобрено отъ Народното събрание, но мисли, че не бива да се поставя като мотивъ, че има данни, какво повишенията надминаватъ 40%. Тѣ сѣ спорни, комисията сѣ произнесла по тѣхъ и нѣма защо ние да правимъ констатация. Само като намираме, че е въ интереса на държавата да стане една такава спогодба съ това предприятие, одобряваме това решение за допускане на тази ликвидация.

Докладчикъ Т. Кънчевъ (д. сг): Тия констатации сѣ данни, които се дадоха отъ директора на бѣжанцитѣ, г. Сарафовъ. Въ тѣхъ може да има известна фактическа грѣшка; но даже следъ отстранението на фактическата грѣшка остава известно увеличение.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Нѣма защо да го признаемъ тукъ, въ Народното събрание.

Докладчикъ Т. Кънчевъ (д. сг): Трѣбва да е ясно на Народното събрание какво рѣшава.

Председателъ: Пристѣпваме къмъ гласуване. Моля, които одобряватъ предложението за ликвидация на предприятието „Извършване на земленитѣ и укрепителни работи, мостове и пр. по желѣзнопѣтната линия Раковски—Хасково—Мастанлъ“, което предприятие се извършва отъ сръдствата на бѣжанския заемъ, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема. (Вж. прил. Т. II, № 50)

Пристѣпваме къмъ втора точка отъ дневния редъ — второ четене законопроекта за извънбюджетния свръхсметъ кредитъ за 1929/1930 финансова година.

Моля г. докладчика да докладва.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„ЗАКОНЪ“

за извънбюджетенъ свръхсметъ кредитъ за 1929/1930 финансова година“.

Председателъ: Които приематъ заглавието на прочетения законопроектъ, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. I — вж. прил. Т. № 65)

И. п. Янчевъ (з. в): Раздаденъ ли е докладътъ на бюджетарната комисия?

Министъръ В. Молловъ: Докладътъ е устенъ. Нѣма много измѣнения, затова нѣма да се печати.

С. Омарчевски (з. в): Има измѣнения.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Измѣненията сѣ малки.

Министъръ В. Молловъ: Измѣненията сѣ незначителни и затова бюджетарната комисия реши да не се печати докладъ.

И. п. Янчевъ (з. в): Най-малкото поне съ едно отдѣлно листче трѣбваше да ни се съобщятъ измѣненията.

С. Омарчевски (з. в): Г. председателю! Не е такъвъ правилникътъ за вътрешния редъ. Ако ще да е измѣнена една цифра, пакъ трѣбва докладъ. Това е бюджетъ отъ 800 и толкова милиона лева. Не може така да се процедира. Ние не можемъ да чуваме; въ залата не се чува добре. Правилникътъ постановява, че вие трѣбва да раздадете доклада 24 часа по-рано до разискването. Не може така. Не можемъ да разискваме единъ проектъ, който не познаваме.

Председателъ: На васъ ви е известенъ този законопроектъ. Измѣненията сѣ незначителни.

С. Омарчевски (з. в): Всетаки има измѣнения.

И. п. Янчевъ (з. в): Трѣбваше да се дадатъ измѣненията, защото не се чува.

Председателъ: Има думата г. министърътъ на финанситѣ.

*) За текста на законопроекта, приетъ на четене, вж. прил. Т. I, № 65.

Министър В. Моллов: Бюджетарната комисия е решила да не се печати докладът, защото въ текста на законопроекта няма никакви измѣнения. Има известни корекции въ цифритѣ, които ще ви бъдат съобщени. Никога една комисия не е лишена отъ правото да представи устен докладъ. Ако вие искате да ви се отпечати законопроектътъ още единъ път, то значи да натоварите съкровището съ още нѣколко хиляди излишни лева. Никога не сж били печатани отъ комисията бюджети. Печататъ ли се бюджетопроектитѣ на отдѣлнитѣ министерства следъ разглеждането имъ отъ бюджетарната комисия, която прави въ тѣхъ измѣнения? Не се печататъ никога.

С. Омарчевски (з. в): Това е обнова.

Министър В. Моллов: Никаква обнова. Това е отъ създаването на правилника за вътрешния редъ на Народното събрание. И Вие сте правили сжщото, г. Омарчевски.

Председателътъ: Ще се докладва чл. 1.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. председателю! За да се прекъснатъ всѣкакви спорове, азъ смѣтамъ, че ще трѣбва г. докладчикътъ най-напредъ да съобщи на Народното събрание измѣненията, които сж направени отъ бюджетарната комисия, за да не би да се смѣтне, че ще минатъ незабелязано.

Председателътъ: Моля г. докладчика да докладва.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Отъ трибуната) (Чете чл. 1 и подробната таблица къмъ него — вж прил. Т. I, № 65)

Въ подробната таблица къмъ чл. 1 комисията направи следнитѣ измѣнения:

„По редовния бюджетъ, Царски дворъ“, прибави се новъ § 4 — за канцеларията на Н. В. Царя, за пжтешествия и др. — 1.000.000 л.

Сумата по § 5 — отопление и освѣтление, електрически централи и пр. — отъ 2.000.000 л. се намали на 1.000.000 л.

„Държавни дългове“, въ § 41 — субсидия на фонда за пенсиятъ за изслужено време и за мин. год. — сумата отъ 130.000.000 л. се намалява на 120.000.000 л.

По „Министерството на вътрешнитѣ работи и народното здраве, администрация и полиция“ § 52 става § 51а, като къмъ текста се прибавя „и на Дамянъ Бойче — Богоевъ въ Кюстендилъ (1.250.000 л.)“ — за което гласувахме законъ преди нѣколко дни — и сумата отъ 8 милиона лева се увеличава на 9.250.000 л.

По „Министерството на народното просвѣщение“ въ § 49 — отопление и освѣтление на сжщия — сумата отъ 1.000.000 л. се намалява на 830.000 л.; въ § 99 — помощъ на Българската академия на наукитѣ — сумата отъ 300 хиляди лева се увеличава на 400.000 л.

По „Министерството на правосъдието“ се прибавя новъ § 80 — за довършване затворитѣ — 500.000 л.

По „Министерство на войната“ въ § 71, който става § 26 — за купуване коне — следъ текста му се прибавятъ думитѣ „и мулета“.

По „Министерството на търговията, промишлеността и труда“ се прибавя новъ § 1 — заплата на персонала — 70.000 л. § 90 се заличава; въ § 273 — консомативни материали за Държавната печатница сумата отъ 5.000.000 л. се намалява на 4.000.000 л.

По „Министерството на земедѣлието и държавнитѣ имоти“ се прибавя новъ § 1 — заплата на персонала 200.000 л. Следъ § 164 се прибавя новъ § 231 — надници на временни работници, волнонаемени персоналъ и др. — 400.000 л. Въ § 270 — дългове за минали години — сумата отъ 1.500.000 л. се намалява на 1.300.000 л.

По „Министерството на общественитѣ сгради, пжтищата и благоустройството“. Текстътъ на § 42 се заличава и се прибавя новъ текстъ: „Помощи: на храма „Св. Недѣла“ (1.400.000), на Троянския манастиръ за водопроводъ — (120.000), на Търговско-индустриалната камара въ Русе за мелничарското училище (1.000.000), на комитета за постройка училище „Иларионъ Макариополски“ въ гр. Елена (500.000), на Цапаревската община (Петричко) за довършване на училището (200.000), като сумата отъ 2.220.000 л. се увеличава на 3.220.000 л.

По „Главна дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата“ въ § 28 — храна на ученицитѣ и персонала и др. въ Ж. п. училище — сумата отъ 980.000 л. се увеличава на 1.231.000 л.

По „Гл. дирекция на поцитѣ, телеграфитѣ и телефонитѣ“ въ § 44 текстътъ става: „Дългове за минали години“ като останалата частъ отъ текста до края се заличава. Въ § 47 — заплата на личния съставъ при Т. п. училище — сумата отъ 60.000 л. се увеличава на 100.000 л.

По Дирекцията на въздухоплаването. Въ текста на § 19 думитѣ: „и до 50.000 л.“ я пр. до края се заличаватъ. Този въпросъ досежно обезщетяването на наследницитѣ на загиналитѣ авиатори ще се уреди съ единъ специаленъ законъ и тогава ще се изплати съответното обезщетение.

По „бюджета на фондоветѣ“. Въ § 12 субсидията за пенсионния фондъ, вмѣсто 130.000.000, л. се намалява на 120.000.000 л.

По фонда „Болести и майчинство“ — § 6 отъ бюджета — сумата се увеличава отъ 5 на 6 милиона лева; по § 8 сумата се увеличава отъ 6 на 8 милиона лева, като думата „домъ“ въ текста на параграфа се заличава. По § 9 сумата се намалява отъ 5 на 2 милиона лева. Става размѣстване на цифритѣ, като общата сума си остава пакъ сжщата.

Извънреденъ бюджетъ.

Министерството на общественитѣ сгради, пжтищата и благоустройството. § 2 добива следната редакция: (Чете) „За довършване: I мжжка гимназия въ София — 5.000.000 л.; гимназията въ Плѣвенъ — 2.500.000 л.; гимназията въ гр. Видинъ — 1.500.000 л.; постройка девическото педагогическо училище въ гр. Шуменъ — 1.000.000; постройка гимназията въ гр. Шуменъ — 1.000.000; постройка държавната прогимназия въ с. Долно-Уйно — 400.000 л. — 10.400.000 л. Тия кредити да се изразходватъ до окончателното имъ изчерпване“.

Прибавя се: „Трудова повинностъ. § 1. За постройка на здания въ Търново — 1.000.000 л. Този кредитъ да се изразходва до окончателното му изчерпване“.

По Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата се прибавятъ следнитѣ нови кредити: (Чете)

„По § 1 на чл. А, Глава V, часть II, отдѣлъ I — за ушиване формено облѣкло на персонала — 700.000 л.“

По § 2 на чл. А и пр. — за пжтни и дневни пари — 1.000.000 л.

По § 3 на чл. А и пр. — за километрическо възнаграждение — 2.500.000 л.

По § 3 на чл. Б, глава III, часть II, отдѣлъ I — за изплащане вжглищата на мина „Перникъ“ — 65.000.000 л.“

По § 4 на чл. Б и пр. — за електрическа енергия за двигателна сила, освѣтление на работилницитѣ, депа и гари — 1.200.000 л.

По § 9 отъ глава I, чл. В на отдѣлъ I, часть II — повръщане неправилно внесени суми — 662.500 л.“

Така че чл. 1 следва да бжде приетъ заедно съ измѣненията, които докладвахъ по отношение на отдѣлнитѣ параграфи.

Сумитѣ добиватъ следнитѣ размѣри: по редовния бюджетъ — 463.174.087; по бюджета на фондоветѣ — 146.942.000 л.; по извънредния бюджетъ — 13.900.000 л.

Н. Пждаревъ (д. сг): Г. председателю! Параграфитѣ трѣбва да се приематъ поотдѣлно — всѣки параграфъ поотдѣлно трѣбва да се гласува.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Това е обяснителната таблица къмъ чл. 1 отъ законопроекта. Тѣзи параграфи сж приети по-рано и сега се допълнятъ. Заедно съ чл. 1 се приематъ обяснителната таблица и измѣненията по всички параграфи, както ги докладвахъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Всѣка сума по единъ параграфъ трѣбва да се приема отдѣлно.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Текстотѣ на тѣзи параграфи сж приети по-рано, какъ ще ги приемаме и сега?

Н. Мушановъ (д): Бюджетътъ се гласува параграфъ по параграфъ.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): За редовния бюджетъ, да, но тѣзи параграфи сж приети отъ Народното събрание по-рано.

С. Омарчевски (з. в): Г. докладчикътъ чете измѣнения половинъ часъ, ние нѣмахме възможностъ да си отбележимъ кои цифри сж намалени, кои — увеличени. Не може да се процедира така. Азъ искамъ думата, за да изкажа единъ протесъ, че по този начинъ не може да се гласува единъ извънреденъ свръхсмѣтенъ кредитъ отъ 800 милиона лева. Нѣмаме намѣрение да саботираме законопроекта, обаче всички параграфи сж промѣнени и затова не можемъ да се съгласимъ да се разглежда сега законопроектътъ.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Тогава ще докладвамъ параграфъ по параграфъ.

Н. Пждаревъ (д. сг): Това е редовното.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„По редовния бюджетъ. Царски дворъ“. Прибавя се: § 4 — за канцеларията на Н. В. Царя, за пътешествия и др. — 1.000.000 л.“

Председателътъ: Които приематъ § 4, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 5, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Народно събрание“.

(§ 14 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 14, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 16 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 16, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 24 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 24, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Върховенъ административенъ съдъ“.

(§ 38 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 38, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 51 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 51, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Върховна окръжни смѣтни палати“.

(§ 14 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 14, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 28 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 28, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Държавни дългове“.

(§ 22 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 22, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 23 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 23, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 26 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 26, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 41 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията намали сумата по този параграфъ отъ 130.000.000 л. на 120.000.000 л.

Председателътъ: Които приематъ § 41, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 68 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Които приематъ § 67, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 68 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Има думата народниятъ представителъ г. п. Янчевъ.

И. п. Янчевъ (з. в): Въ докладвания § 68 се предвижда една сума отъ 1.100.000 л. — помощъ на пострадалитѣ отъ природнитѣ стихии презъ 1929 г. лица въ Свищовска, Бѣленска и Никополска околии. Азъ смѣтамъ, че тази сума е далечъ недостатъчна за целта, за която е предвидена, именно за пострадалитѣ въ Свищовско, Бѣленско и Никополско. За пострадалитѣ отъ наводнение въ Южна България, а също така и за пострадалитѣ вследствие измръзване на посѣвитѣ не се предвижда нищо. Знае се, че миналата година измръзнаха посѣвитѣ въ много окръжи и помощитѣ, които дадохме, бѣха свършено малки.

Азъ ще моля въ текста на този параграфъ да се прибави: „и за пострадалитѣ презъ 1929 г. отъ наводнения и отъ измръзване на посѣви“, а сумата на параграфа отъ 1.100.000 л. да се увеличи чувствително — колкото би приелъ г. министърътъ на финанситѣ, да не посочвамъ азъ цифрата.

Н. Пждаревъ (д. сг): Какъ може така?

И. п. Янчевъ (з. в): Азъ смѣтамъ, че този кредитъ може да се увеличи и трѣбва да се увеличи, . . .

Н. Пждаревъ (д. сг): На колко?

И. п. Янчевъ (з. в): Кредитътъ по тоя параграфъ е за задоволяване на форсмажорни нужди, които сѣ се явили следъ като сме гласували редовния бюджетъ на държавата.

Председателътъ: Каква сума предлагате?

И. п. Янчевъ (з. в): 50.000.000 л.

Министъръ В. Молловъ: 150.000.000 л.!

Х. Силяновъ (д. сг): А азъ — половинъ милиардъ!

Председателътъ: Които приематъ предложението на г. Иванъ п. Янчевъ, въ смисълъ текстътъ на § 68 да се прерактура така, че да се отнася и за пострадалитѣ презъ 1929 г. отъ наводненията и отъ измръзване на посѣвитѣ, като кредитътъ отъ 1.100.000 л. се увеличи на 50.000.000 л., моля, да вдигнатъ рѣка. Малцинство, Събранието не приема.

Които приематъ § 68, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Министъръ В. Молловъ: Нали трѣбва после да се каже въ нѣкоя речъ, че сѣ правили тукъ такова предложение!

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Министерството на външнитѣ работи и на изповѣданията“.

(§ 17 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Моля, които приематъ § 17, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 30 — вж. прил. Т. I, № 65)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Мушановъ.

Н. Мушановъ (д): По поводъ § 30 искамъ да кажа две думи по една практика, която ми направи впечатление и върху която искамъ да обърна вниманието на г. министра на финанситъ.

По тоя параграфъ се предвиждатъ 260.000 л. за лекторско възнаграждение въ Музикалната академия. Напоследъкъ ми се представи случай да видя каква е практиката на г. г. професоритъ отъ Музикалната академия по лекторството. Чл. 237 отъ закона за народното просвѣщение гласи: (Чете) „Всѣки редовенъ професоръ преподава седмично отъ 12 до 15 часа. Ония, които би преподавали повече уроци, получаватъ за добавъчните уроци лекторско възнаграждение“. Законътъ, който определя часоветъ на единъ професоръ отъ 12 до 15 часа седмично, допуска, че единъ професоръ може да има и лекторски часове. Споредъ мене, това е противоречие. Или професорътъ е въ състояние да преподава повече отъ 15 уроци и ще ги преподава, като получава само професорската си заплата, или лекторскитъ часове надъ 15-тѣ ще трѣбва да се взематъ отъ лектори. Какво се прави днесъ? Редовнитъ професори отъ академията взематъ лекторскитъ часове и пѣдятъ всички млади хора, които искатъ да преподаватъ въ Музикалната академия.

И. Лѣкарски (д. сг): Това е вѣрно.

Н. Мушановъ (д): Азъ зная следния случай. Единъ младежъ, единственъ отъ България, училъ въ продължение на 6 години въ Милано и свършилъ по флейта, идва тукъ въ академията и иска да му дадатъ лекторски часове — плаща се 50 лева на часъ — но на академията се зловиди и не иска да му даде такива часове, а редовниятъ професоръ по флейта взема надъ професорскитъ си часове и 14 часа лекторски. Мене ми се струва, че трѣбва да се тури малко редъ въ това учреждение.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): Това сж крепости, които здраво се защищаватъ отъ пристѣпъ.

Н. Мушановъ (д): Нѣма защо тогава да се учатъ нови хора, щомъ като не могатъ да получатъ лекторски часове ватуи, не редовнитъ професори ги взематъ.

Азъ искамъ само да обърна вниманието на г. министра на финанситъ върху тоя фактъ. Макарь че това учреждение е автономно, паритъ не сж автономни. Паритъ, които даваме, трѣбва да се харчатъ само за целта, за която сж предвидени. Лекторскитъ часове въ академията трѣбва да се разпредѣлятъ по-добре.

Н. Пѣдаревъ (д. сг): По-скоро Министерството на просвѣтата трѣбва да се занимае съ този въпросъ.

Н. Мушановъ (д): Азъ бихъ предложилъ да се прибавятъ думитъ: „За лектори непрофесори“, ако само предвидената сума не е похарчена. (Въ залата влиза министрътъ на народното просвѣщение)

Добре че дойдохте, г. Найденовъ. Става въпросъ за Музикалната академия, кѣдето професоритъ взематъ и лекторски часове и получаватъ лекторско възнаграждение, освенъ заплатата си, а пѣдятъ всички млади хора, които искатъ да имъ се дадатъ лекторски часове. Бихъ молилъ да се каже въ текста на този параграфъ, че лекторското възнаграждение се предвижда за лектори непрофесори. Щомъ професорътъ е редовенъ и, освенъ опредѣленитъ му часове, има и лекторски, ако има лектори, които могатъ да взематъ тѣзи часове, професоритъ трѣбва да ги отстъпятъ на тѣхъ. Защо професоритъ, освенъ заплатата си, да получаватъ и лекторско възнаграждение?

Министръ В. Молловъ: Азъ си вземамъ бележка за редовния бюджетъ.

Председателъ: Има думата г. министрътъ на народното просвѣщение.

Министръ Н. Найденовъ: Г. Мушановъ! Знаете много добре, че и въ Ваше време е било сжщото. Както на учителитъ, така и на професоритъ по законъ е опредѣленъ единъ максимумъ часове за преподаване и ако, вънъ отъ този максимумъ, тѣ преподаватъ и други часове, за да не се назначава по-голямъ персоналъ за тия часове въ по-

вече, плаща имъ се лекторско възнаграждение. Значи, трѣбва да измѣнимъ закона и да увеличимъ максимума на часоветъ.

Министръ В. Молловъ: На редовнитъ професори не може да се плащатъ лекторски.

Министръ Н. Найденовъ: Може, но когато преподаватъ повече часове отъ опредѣления максимумъ. Има, обаче, такива, които сж назначени за професори съ договоръ, като напримѣръ г. Сашо Поповъ.

Н. Мушановъ (д): То е друго, г. министре.

Министръ Н. Найденовъ: Вземамъ си бележка и въ редовния бюджетъ ще го наредимъ.

Н. Мушановъ (д): Трѣбва, защото е много несправедливо. То значи нови, млади хора да не могатъ да влѣзатъ въ академията, защото лекторскитъ часове се взематъ отъ професори. Не правя сега предложение, а само обръщамъ вниманието, че това е една аномалия, една нещастна, пакостна практика.

Председателъ: Взема се подъ внимание Вашата бележка, г. Мушановъ.

Които приематъ § 30, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 47 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 47, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 49 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията намали кредита по този параграфъ отъ 1.000.000 на 830.000 л.

Председателъ: Които приематъ § 49, както се докладава, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 50 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 50, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 51 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 51, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 54 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 54, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 58 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 58, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 59 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 59, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 60 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 60, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 62 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 62, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 63 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 63, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 77 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 77, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 90 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 90, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 98 — вж. прил. Т. I, № 65)

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стоянъ Омарчевски.

С. Омарчевски (з. в): Г. г. народни представители! По този параграфъ се предвиждатъ 200.000 л. за помощи на частнитѣ училища, които сѣ такива на инородни и иновѣрни малцинства у насъ. При наличността на 3.000 частни училища въ България тази сума е свършено недостатъчна, и азъ мисля, че тя или трѣбва да се увеличи чувствително, или трѣбва да се премахне. Правителството, ако желае да подкрепи инициативата за съществуването на частнитѣ училища у насъ, трѣбва да предвиди една по-голяма сума. Предвидената сума отъ 200.000 л. е само да се прави партизанлъкъ и да се дава на онѣзи, на които си искаме.

Азъ правя предложение сумата по този параграфъ да се увеличи поне съ 5.000.000 л. Ако г. министърътъ на финанситѣ не желае да се увеличи тази сума, тогава нѣма никакъвъ смисълъ този параграфъ и би трѣбвало свършено да се заличи.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Този параграфъ е предвиденъ като допълнение на редовния бюджетъ. Въ редовния бюджетъ има предвидена по-голяма сума за сжщата целъ.

С. Омарчевски (з. в): Тамъ сѣ предвидени 1 и половината милиона лева.

Министъръ В. Молловъ: Достатъчно е.

Н. Пждаревъ (д. сг): Въ редовния бюджетъ ние сме гласували една опредѣлена сума за тази целъ. Това е извънреденъ бюджетъ.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стоименъ Савовъ.

С. Савовъ (д. сг): Съ частнитѣ училища е станала една страшна пертурбация въ Доли-Ормана. Турцитѣ тамъ сѣ обложени съ 500% и 1.000% училищенъ данѣкъ. Единъ стопанинъ, който плаща 2.000 л. данѣци на държавата, турци му данѣкъ за частни училища 8.000 л. Това става по силата на единъ правилникъ, публикуванъ въ „Държавенъ вестникъ“, който е незаконенъ. Азъ моля г. министра да направи справка и да нареди да престанатъ тия работи. Хората сѣ просто писнали. Правилникътъ предвижда постоянната комисиия и окръжниятъ училищенъ инспекторъ да вписватъ по длъжностъ въ бюджетитѣ на инороднитѣ училищни настоятелства суми за издрѣжка на частнитѣ училища. Понеже тия настоятелства не предвиждатъ такива, окръжнитѣ управители отмѣняватъ, замѣняватъ и т. н. и става такава пертурбация въ Шуменския окръгъ — другаде не зная какво е — че се е вдигнала просто една оледия. Азъ обръщамъ вниманието на г. министра на просвѣтата да се справи съ тази работа, защото търпението въ това население се изчерпа.

Н. Пждаревъ (д. сг): Не се е изчерпало.

С. Савовъ (д. сг): Това неправилно попълване на бюджетитѣ на турскитѣ училищни настоятелства предизвика събирането на този голѣмъ, единственъ въ България, конгресъ на турцитѣ, когато бѣха дошли, спомните си, 500 души. Това да се знае. Азъ обръщамъ повторно вниманието на г. министра на просвѣтата, защото бива, бива, но толкозъ не бива.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Никола Мушановъ.

Н. Мушановъ (д): Две думи само. Борбата на инороднитѣ елементи навсѣкжде е да имъ се даде гаранция, че тѣ, като малцинство, ще могатъ да се образуватъ. Въ насъ тая борба я нѣма. Никжде нѣма такъвъ либераленъ законъ за частнитѣ училища, какъвто е нашиятъ. Предвижда се въ закона за народната просвѣта, че тѣзи инородни общини у насъ могатъ да си опредѣлятъ данѣци за частнитѣ училища и да се събиратъ по екзекутивенъ начинъ, както се събиратъ държавнитѣ данѣци. Това е предвидено съ единствената целъ да се гарантира образованието на инороднитѣ елементи у насъ. Действително, ние сме отишли далечъ въ нашитѣ либерални отношения къмъ малцинствата у насъ, като искаме да заставимъ инородцитѣ, които нѣматъ интересъ къмъ образование, да се образуватъ. Тази бѣше борбата между младитѣ и стари турци. Младитѣ искатъ повече образование, а на старитѣ, които не го желаятъ, се взематъ суми за издрѣжка на турскитѣ училища и затуй постоянно негодуватъ.

С. Савовъ (д. сг): Голѣмъ е размѣрътъ на тия суми.

Н. Мушановъ (д): Не е въпросъ за размѣра. — Никжде го нѣма това, държавата да е длъжна по екзекутивенъ начинъ, както събира прѣжитѣ данѣци, да събира суми отъ инородцитѣ за издрѣжка на тѣхнитѣ частни училища. Само въ България го има това и съ това ние можемъ да се похвалимъ предъ цѣлия свѣтъ. Ако има прекалени работи, има контролъ, съ който може да се уреди въпросътъ; но принципътъ е единъ отъ най-либералнитѣ принципи, съ който ние можемъ само да се хвалимъ — че нашитѣ малцинства се третиратъ добре, когато навсѣкжде другаде се третиратъ зле.

С. Савовъ (д. сг): Но границата е минала.

Н. Мушановъ (д): То е другъ въпросъ. Принципътъ е добъръ.

Председателъ: Има думата г. министърътъ на народната просвѣта.

Министъръ Н. Найденовъ: Г. г. народни представители! Данѣци незаконни или прѣкомѣрни не се събиратъ. Онова, което е възложено на инороднитѣ общини да събиратъ за своитѣ училища, е въз основа на закона за народното просвѣщение и е въ кръга на правилника.

С. Савовъ (д. сг): Правилникътъ предвижда 35%.

Министъръ Н. Найденовъ: Има недоволство, безспорно, защото правителството положи грижа тия данѣци да се събиратъ, за да може да се осигури издрѣжката на частнитѣ училища и, главно, да се подобри заплатата на учителитѣ въ тѣхъ. Ако оставимъ на инородната община тамъ, дето има частно училище, сама да изпълнява разпоредбитѣ на закона, бждете увѣрени, че нѣма да отговоримъ на задълженията си като държава и специално като Министерство на народното просвѣщение — да осигуримъ образованието въ тия центрове съ инородно население, нито да осигуримъ издрѣжката на тѣхнитѣ учители. Тѣ сѣ свикнали да плащатъ мизерни заплати, да главяватъ учителитѣ, както бѣше по-рано. Безспорно, ние имаме предъ видъ стѣсненото положение, бедността въ тѣзи мѣста, но се стремимъ да направимъ онова, което е възможно. Така че незадоволствата сѣ неоснователни. Размѣрътъ на такситѣ, които сѣ наложили, е опредѣленъ въ съгласие съ представители на тия общини, които напоследѣкъ имаха една обща конференция. По тѣхно указание ние изработихме този правилникъ за изпълнение на закона за народната просвѣта.

С. Савовъ (д. сг): Но тъкмо тамъ е нарушенъ правилникътъ и има несъобразности.

Министъръ Н. Найденовъ: Нѣма. Ако има отдѣлни случаи, не остава, освенъ да ги посочите.

С. Савовъ (д. сг): При 2.000 л. държавенъ данѣкъ, 8.000 л. за училище!

Председателъ: Има предложение отъ г. Омарчевски, кредитътъ по § 98 да се увеличи отъ 200.000 л. на 5.000.000 л. Ако Събранието не приеме това му предложение, прави второ предложение — дѣлиятъ този параграфъ да се зачеркне.

Които сѣ съгласни кредитътъ по § 98 да се увеличи отъ 200.000 л. на 5.000.000 л., моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Които сѣ съгласни същиятъ параграфъ по предложението на г. Омарчевски да се зачеркне, моля, да вдигнатъ рѣка. Меншество, Събранието не приема.

Които приематъ § 98 така, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 99 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията увеличи кредита по този параграфъ отъ 300.000 на 400.000 л.

Председателъ: Които приематъ § 99, както се докладва, моля да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 101 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 101, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 114 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: които приематъ § 114, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 125 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 125, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 128 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 128, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 131 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стоянъ Омарчевски.

С. Омарчевски (з. в): Искамъ едно обяснение отъ г. министра на народната просвѣта по § 131. За пѣтни и дневни за командировки се предвиждатъ 1.975.000 л. За какви командировки се касае?

Министъръ В. Молловъ: Вътрешни.

С. Омарчевски (з. в): Ако е за командировки въ странство, да се пише, че ставатъ съ съгласието на г. министра на финанситѣ.

Министъръ В. Молловъ: Така се разбира.

Председателъ: Има думата г. министърътъ на народното просвѣщение.

Министъръ Н. Найденовъ: Азъ не присѣтствувахъ, когато се разглеждаше на първо четене законопроектътъ за свръхсметния кредитъ, обаче струва ми се, че отъ групата на радикалитѣ, безъ да се разбере въпросътъ, се е направило критика по този параграфъ. Тѣзи пѣтни и дневни сѣ главно за училищнитѣ органи, които отиватъ по инспекция вътре въ страната, като това става съ заповѣдъ по министерството и въ кръга на изпълнение на служ-

бата по инспекцията на училищата. Защо се иска допълнителенъ кредитъ? Защото, за да не се надвиши общата цифра на редовния бюджетъ, миналата година всичкитѣ кредити се намалиха. Обаче похарчено е толкова, колкото и по-миналата година, но поради това, че този кредитъ се намали, той не стигна. Този кредитъ не се отнася за командировки въ чужбина — нито една такава нѣма — но се отнася за обикновенитѣ пътувания на инспекторитѣ по служба, или при премѣстване на известни служители или при пращане отъ министерството по служба въ кръга на изпълнение на службата. Нищо нередовно нѣма. Само че казва се „командировки“ и това е, което се зловиди.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Поповъ.

Г. Т. Поповъ (д. сг): Г. г. народни представители! Въ редовния бюджетъ по същия § 131 е предвидена една сума отъ 3.225.000 л. Когато Народното събрание е гласувало този параграфъ, имало е предъ видъ и нуждитѣ на това министерство. Прави впечатление, че почти по всички министерства тия параграфи за пѣтни и дневни пари сѣ били недостатъчни и сега се искатъ допълнителни суми. Така, напр., по Министерството на финанситѣ се искатъ 1.000.000 л., по Министерството на земледѣлието при гласуванъ кредитъ 2.500.000 л. се искатъ допълнително 600.000 л.

Т. Кожухаровъ (д. сг): Значи, работи се

Г. Т. Поповъ (д. сг): Не само че се работи, но изглежда има хора, които смѣтатъ, че това е едно допълнително доходно перо по бюджета и гледатъ да използватъ тия параграфи винаги повече, отколкото се предвиждатъ въ редовния бюджетъ. Азъ смѣтамъ, че Народното събрание, когато е гласувало тия суми, е имало предъ видъ и нуждитѣ на тия министерства и респективнитѣ министри сѣ били длъжни да се движатъ въ кръга на предвиденитѣ суми, когато ще командировайтъ чиновници по служба за каквато и да е целъ. Сега виждамъ, че общо се предвиждатъ 20.000.000 л. за пѣтни и дневни. Ето, по Министерството на просвѣтата се искатъ близо 2 милиона лева. Г. министърътъ обясни, че окръжнитѣ и околийскитѣ инспектори сѣ ходили повече по ревизия презъ тази година и че това е предизвикало предвиждането на тази сума. Азъ мисля, че сумата, която е предвидена въ редовния бюджетъ отъ 3.225.000 л., е била достатъчна да удовлетвори нуждитѣ. Ако искаме да бъдемъ искрени и действително да правимъ икономии, само по пътя на ограниченията и намаляването ще можемъ да ги направимъ. Ако, обаче, искаме да удовлетворимъ исканията въ това отношение, особено на чиновницитѣ, ще отидемъ дотамъ, че и 10 милиона лева да предвидимъ за тази целъ, пакъ нѣма да бждатъ достатъчни.

Председателъ: Които приематъ § 131, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 139 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 139, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 148 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, които приематъ § 148, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 149 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Които приематъ § 149, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на финанситѣ“

(§ 18 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 18, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 21, — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 21, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 24 — вж. прил. Т. I, № 65)

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Иванъ п. Янчевъ.

И. п. Янчевъ (з. в): Г. г. народни представители! Азъ искамъ да обърна вниманието на г. министра на финанситъ по единъ въпросъ. Въ § 24 се предвижда кредитъ за печатане тютюневи бандероли, гербови марки и др. Въ закона за тютюна има едно специално постановление, което дава право на тютюнопроизводителитъ да пушатъ тютюнъ отъ своето производство — у дома си поне — но това имъ право остава илюзорно: то не може да се използва въ никой случай, затуй защото нѣмаме цигарени книжки. Азъ ще моля г. министрътъ на финанситъ да намѣри мѣсто — тукъ или другаде — да предвиди нѣкоя сума, за да се напечататъ цигарени книжки, които да се раздаватъ поне на производителитъ на тютюнъ.

Министръ В. Молловъ: (Смѣе се)

И. п. Янчевъ (з. в): Защо се смѣете?

И. Хрелопановъ (д. сг): Браво, браво! Чудесни идеи.

Министръ д-ръ Т. Кулевъ: Цигарени книжки не се печататъ.

П. Миновъ (з. в): Фабрикуватъ се.

И. п. Янчевъ (з. в): Въпросътъ не е толкова за смѣхъ, г. министре на финанситъ, затуй защото тютюнопроизводителитъ иматъ основание да се ползватъ отъ онова право, което имъ се дава по закона — нали така? Тѣ иматъ право да пушатъ свой тютюнъ. Какъ ще пушатъ безъ цигарени книжки? Трѣбва да пушатъ и понеже нѣма съ какво, тѣ се принуждаватъ да свиватъ цигари съ парчета отъ вестници, вмѣсто цигарени книжки, и по тоя начинъ си повреждатъ гърдитъ отъ най-разнообразни гърдни болести, тѣхното здраве се поврежда.

Ето защо азъ моля г. министра да каже какъ той мисли, че може да се даде възможност на тютюнопроизводителитъ да се ползватъ отъ това постановление на закона за тютюна. Иначе, това право на производителитъ да пушатъ отъ своето производство тютюнъ става илюзорно.

Министръ В. Молловъ: Азъ ще Ви моля да помислите по въпроса и тогава ще Ви отговоря. Ако помислите малко, сами ще разберете, че сте влѣзли съ краката въ паници.

И. п. Янчевъ (з. в): Не съмъ влѣзълъ.

Министръ В. Молловъ: Влѣзли сте. Помислете малко и ще се убедите. И Вашиятъ другаръ ще Ви каже същото.

Председателъ: Моля, който приема § 24, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 27 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 27, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 30 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 30, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 31 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 31, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 32 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 32, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 41 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Стоянъ Омарчевски.

С. Омарчевски (з. в): Азъ не разбирамъ какъвъ е тоя кредитъ и моля г. министра на финанситъ да даде обяснение, каква е тая помощ, която се предвижда за постройка на здание за международна дипломатическа академия въ Парижъ.

Министръ В. Молловъ: То е едно международно задължение. Всѣчки държави въ свѣта дадоха кой колкото можа. Ние дадохме най-малката сума — не можехме да се отдѣлимъ отъ другитъ.

Председателъ: Моля, който приема § 41, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на правосъдието“.

(§ 32 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 32, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 33 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 33, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 34 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 34, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 35 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 35, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 40 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 40, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 47 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 47, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 43 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 43, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 58 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 58, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 60 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 60, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 59 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 59, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Комисията прибави новъ § 80: (Чете)

„За довършване затворитѣ — 500.000 л.“

Председателъ: Който приема новия § 80, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на войната“.

(§ 7 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 7, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 8, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 22 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 22, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 24 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 24, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 30 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 30, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 31 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Поповъ.

Г. Т. Поповъ (д. сг): Г. г. народни представители! По § § 30 и 31 ще кажа, че понеже тоя бюджетъ е за 1929/1930 г., а изпълнението на бюджета, както е известно на всички ви, трае само до 31 мартъ, трѣбва да се каже, че и поупкиитѣ трѣбва да ставатъ само до 31 мартъ 1930 г. . . .

Министъръ В. Молловъ: Ще поправимъ редакцията да стане: „до изразходване на сумитѣ“.

Г. Т. Поповъ (д. сг): . . . защото иначе значи да се насрочатъ доставки на бърза рѣка за предмети, които идватъ отъ странство.

Министъръ В. Молловъ: Азъ предлагамъ същата бележка, която приехме на друго мѣсто, да се прибави и тукъ къмъ Министерството на войната, по отношение на всички кредити, като се каже въ края: „Тия кредити да се разходватъ до окончателното имъ изчерпване“.

Председателъ: Моля, който приема § 31, заедно съ прибавката, предложена отъ г. министра на финанситѣ, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 37 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 37, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 51 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 51, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 71 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията измѣни нумерацията на този параграфъ отъ 71 на 26 и въ края на текста прибави думитѣ „и мулета“.

Председателъ: Моля, който приема § 71, който става § 26, както се докладва, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на търговията, промишлеността и труда“.

Комисията предвидѣ новъ § 1 съ следното съдържание: (Чете)

„§ 1. Заплата на персоналъ — 70 000 л.“

Председателъ: Моля, който приема новия § 1, както се докладва, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 2, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 6, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 9, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 76 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 76, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 90 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията заличи този параграфъ.

Председателъ: Моля, който приема да се заличи § 90, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 156 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 156, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 248 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Моля, който приема § 248, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 260 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Моля, който приема § 260, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 261 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Моля, който приема § 261, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 262 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Моля, който приема § 262, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 263 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Моля, който приема § 263, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 264 п. II — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Моля, който приема § 264 п. II, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 264 п. VIII — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Моля, който приема § 264 п. VIII, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 267 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Моля, който приема § 267, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 273 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията намали кредита по този параграфъ отъ 5.000.000 л. на 4.000.000 л.

Председателът: Има думата народниятъ представителъ г. Георги Поповъ.

Г. Т. Поповъ (д. сг): По тоя параграфъ въ редовния бюджетъ е предвидена сумата 10.500.000 л. Сега, въ този бюджетъ се предвиждатъ 4.000.000 л. Това е за купуване на хартия и други материали за Държавната печатница. Азъ считамъ, че Държавната печатница не трѣбва да се обръща на обикновенъ търговецъ. Има специаленъ законъ, тия доставки да ставатъ чрезъ търгъ, а не тя самата да купува тия материали. Съ това, отъ една страна, се ощетяватъ интереситъ на търговцитъ, а отъ друга страна, понеже тия материали се доставятъ безъ мито, се вреди и на интереситъ на нашето занаятчийство — на печатари, словослагатели и на частнитъ печатарски предприятия.

Ето защо, азъ смѣтамъ, ако сега тая сума ще се изразходва, поне за въ бждеще такива суми да се предвиждатъ въ по-ограниченъ размѣръ, за да не се вреди на търговцитъ и на нашитъ печатари-занаятчи.

Председателът: Има думата народниятъ представителъ г. Стоянъ Омарчевски.

С. Омарчевски (з. в): Азъ искамъ едно обяснение отъ г. министра на търговията, промишлеността и труда, понеже виждамъ, че правителството на Демократическия сговоръ нѣма ясна политика по отношение стопанисването на голѣмитъ държавни предприятия, каквото е Държавната печатница. Докато самото Министерство на търговията печати своитъ официални издания, каквито сж годишнитъ отчети за 1926/1927 и 1927/1928 г. на отдѣлението за труда, въ частни печатници, въ Държавната печатница се приематъ да се печататъ издания на частни лица. Въобще нѣма една унификация въ печатането на държавнитъ издания. Трѣбва следъ свършване работата по отпечатване на държавнитъ издания, чакъ тогава да се приеме печатането на частни издания. Считамъ, че Държавната печатница трѣбва

преди всичко да отговори на държавнитъ нужди и следъ туй да печати частни издания. Мисля, че въ туй отношение г. министърътъ на финанситъ е сезиранъ съ едно решение на Търговската камара именно въ тоя смисълъ. Тѣзи 4.000.000 л. се отнематъ на онази частъ отъ населението, която облагаме съ данѣци. Поради това, считамъ, че нѣма хармония въ политиката на министерството въ това отношение.

Министъръ В. Молловъ: Тя е сжщата хармония, която съществуваше по-рано.

С. Омарчевски (з. в): Какъ трѣбва да се оправдае печатането на частни издания въ Държавната печатница и печатането на държавнитъ издания въ частнитъ печатници?

Министъръ В. Молловъ: Оправдава се съ стойността на изданията, съ простата смѣтка, която си прави всѣко учреждение: ако е по-скжпо въ Държавната печатница, ще ги отпечати въ частна печатница. Това е положение отъ какъто съществува Държавната печатница.

Г. Т. Поповъ (д. сг): Защо се предвиждатъ 15.000.000 л. за внасяне хартия?

Министъръ В. Молловъ: На този въпросъ точно не мога да Ви отговоря, но е единъ въпросъ на смѣтка.

Председателът: Които приематъ § 273, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 282 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приематъ § 282, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 289 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приематъ § 289, моля да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 1 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приематъ § 1, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на земледѣлието и държавнитъ имоти“.

Комисията предвиди новъ § 1 съ следното съдържание: (Чете)

„§ 1. Заллата на персонала — 200.000 л.“.

Председателът: Които приематъ новия § 1, както се докладва, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 6 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приематъ § 6, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приематъ § 9, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 20 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приематъ § 20, моля, да вдигнатъ рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 21 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приемат § 21, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 43 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приемат § 43, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 81 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приемат § 81, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 83 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приемат § 83, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 89 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приемат § 89, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 92 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приемат § 92, моля, да вдигнат ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 100 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

С. Омарчевски (з. в): Моля г. министра на финансите да обясни, какви сѣ тѣзи земеделски семена, за които се искатъ 6.300.000 л.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Това е сѣщиятъ кредитъ, който е предвиденъ въ редовния бюджетъ въ помалко 6.300.000 л., за който се обясни толкова пѣти навремето, при съставянето на редовния бюджетъ.

Министъръ В. Молловъ: (Къмъ земеделците) Искате да се съкрати ли този кредитъ? (Смѣхъ)

И. п. Янчевъ (з. в): Вие сте готовъ да се съкрати.

Министъръ В. Молловъ: Този кредитъ се иска за раздаване известни семена безплатно на населението, което засѣва известни култури. Този кредитъ е предвиденъ по искане на Министерството на земледѣлието, както има тукъ единъ кредитъ за разни химикали за борба срещу неприятелитѣ на растенията.

М. Мотевъ (д. сг): (Къмъ земеделците) Още повече вие не трѣбваше да питате, щомъ е за земледѣлието.

Ц. Стоячевъ (з. в): Не се държи смѣтка за нуждитѣ на селянитѣ отъ тия семена.

Министъръ В. Молловъ: Г. Стоячевъ! Ако пренесемъ семената въ Финансовото министерство, тогава ще трѣбва Васъ да викамъ да си дадете мнението какъ да се раздаватъ на земледѣлицитѣ!

Ц. Стоячевъ (з. в): Миналата година единъ вагонъ отъ 20 хиляди килограма еспарзетово семе, съ което можеха да се засѣятъ всички балкани въ България, не можа да се пласира, а се даде на Кафеджийски отъ Брѣзникъ, който съ него си хранѣше кокошкитѣ.

Б. Димевъ (д. сг): Не е вѣрно това. Колко декара могатъ да се засѣятъ съ това семе, знаете ли? Могатъ ли да се засѣятъ повече отъ 25 декара? Приказки приказват!

Министъръ В. Молловъ: Има ли съставенъ актъ за туй, че кокошки сѣ хранени съ еспарзетово семе? Вие събщавате всѣкакви приказки и бабини деветини, които се разправят!

Ц. Стоячевъ (з. в): Не сѣ бабини деветини, г. министре, а цѣлиятъ вагонъ съ това семе отиде въ Брѣзникъ. 20 хиляди килограма еспарзетово семе!

Министъръ В. Молловъ: Единъ вагонъ семе за какво ще стигне?!

Ц. Стоячевъ (з. в): Питайте техническитѣ лица, които ще Ви кажатъ, че не сѣ могли да го пласиратъ, защото се раздава на хора, които не сѣ свикнали съ сѣнето му.

Председателът: Които приема § 100, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 120 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 120, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 124 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 124, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 148 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 148, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 154 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 154, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 156 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 156, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 164 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 164, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Комисията предвидѣ новъ § 231 съ следната редакция: (Чете) „Надници на временни работници, за волнонаеманъ персоналъ и др. — 400.000 л.“

Председателът: Които приема новия § 231, както се прочете, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 242 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 242, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 243 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 243, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 244 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателът: Които приема § 244, моля, да вдигне ръка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 250 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 250, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 251 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 251, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 252 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 252, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 256 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 256, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 257 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията зачеркна въ текста на тоя параграфъ думата „присѣдени“. Кредитътъ остава същиятъ.

Председателъ: Който приема § 257, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 263 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 263, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 265 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 265, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 270 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията намали кредита по този параграфъ отъ 1.500.000 на 1.300.000 л.

Председателъ: Който приема § 270, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на общественитѣ сгради, пѣтищата и благоустройството“.

(§ 6 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 6, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 18, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 28 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 28, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 29 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 29, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 38 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 38, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 42 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие следната редакция на този параграфъ: (Чете) „§ 42. Помощи: на храма „Св. Недѣля“ (1.400.000), на Троянския манастиръ за водопроводъ (120.000 л.), на Търговско-индустриалната камара въ Русе за мелничарското училище (1.000.000), на Комитета за постройка училище „Иларионъ Макариополски“ въ гр. Елена (500.000), на Царевската община (Петричко) за довършване на училището (200.000) или всичко по този параграфъ 3.220.000 л.“

Председателъ: Който приема § 42, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Главна дирекция на трудовата повинность“

(§ 9 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 9, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 20 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 20, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ: (Чете)

„Главна дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата“

(§ 7 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 7, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 8, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 9, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 13, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 17, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 18, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 26 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателъ: Който приема § 26, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 65)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 13, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 17 — вж. прил. Т. I, № 65)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 17, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 18 — вж. прил. Т. I, № 65)
Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 18, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 19 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията въ текста на този параграфъ заличи последнитъ два реда — отъ думитъ „и до 50.000 л.“ до края. Кредитътъ остава същиятъ.

Председателтъ: Който приема § 19, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 27 — вж. прил. Т. I, № 65)
Комисията заличи този параграфъ.

Председателтъ: Който приема да се заличи § 27, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 28 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 28, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 29 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 29, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Бюджетъ по изпълнение договора за миръ“

(§ 3 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията намали кредита по този параграфъ отъ 7.000.000 на 6.500.000 л.

С. Омарчевски (з. в): За какво се предвижда тази сума — за личния съставъ ли на Смѣсената гръцко-българска комисия по изселването?

Министъръ В. Молловъ: Този кредитъ е за разноски на комисията. Вие знаете, че по единъ договоръ, който сте приели и вие, половината отъ разноситъ за издържането на тази комисия се плащатъ отъ българската държава, а другата половина се плаща отъ гръцката държава. Кредитътъ е за вещевени и лични разходи на Смѣсената гръцко-българска комисия.

С. Омарчевски (з. в): Нѣма ли да свърши най-сетне тази комисия?

Министъръ В. Молловъ: Има още 1.800 преписки за свършване, които ще се приключатъ до края на тази година. Това е положението. Всичкитъ останали дѣла сѣ ликвидирани. Разбира се, че азъ не мога да оставя персонала безъ издръжка. Това е едно международно задължение. Какво да правя?

Председателтъ: Който приема § 3, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 5 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията увеличи кредита по този параграфъ отъ 3.000.000 на 3.500.000 л.

Председателтъ: Който приема § 5, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„По бюджетитъ на фондоветъ“

Фондъ за пенсиитъ за изслужено време“.

(§ 12 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията намали кредита по този параграфъ отъ 130.000.000 на 120.000.000 л.

Председателтъ: Който приема § 12, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Общински налози“.

(§ 11 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 11, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Обществени осигуровки“ „Злополука“

(§ 1 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 1, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 2, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 3 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 3, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 4 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 4, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Болестъ и майчинство“.

(§ 6 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията увеличи кредита по този параграфъ отъ 5.000.000 на 6.000.000 л.

Председателтъ: Който приема § 6, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 7 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 7, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 8 — вж. прил. Т. I, № 65)

Въ текста на този параграфъ комисията заличи думата „дома“ и увеличи кредита отъ 6.000.000 на 8.000.000 л.

Председателтъ: Който приема § 8, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 9 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията намали кредита по този параграфъ отъ 5.000.000 на 2.000.000 л.

Председателтъ: Който приема § 9, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Епизоотии“.

(§ 24 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 24, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Постройка на т. п. помѣщения и набавяне пощенски вагони“.

(§ 1 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 1, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 13 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 13, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Фондъ „Постройка и издрѣжка санаториумъ и пр.“

(§ 11 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 11, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„ИЗВЪНРЕДЕНЪ БЮДЖЕТЪ

Министерство на общественитѣ сгради и пр.“

(§ 1 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 1, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете § 2 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие следната редакция на този параграфъ: (Чете)

„§ 2. За довършване: I м. гимназия въ София (5.000.000), м. гимназия въ Плевенъ (2.500.000), гимназията въ Видинъ (1.500.000), построяване девическото педагогическо училище въ Шуменъ (1.000.000), държавната прогимназия въ с. Долно-Уйно (400.000), или всичко 10.400.000 л.“

„Тия кредити да се разходватъ до окончателното имъ изчерпване“.

Председателтъ: Който приема § 2, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Комисията предвидѣ единъ новъ параграфъ по Дирекцията на тудовата повинность, съ следното съдържание: (Чете)

„Трудова повинность.

§ 1. За постройка на здания въ Търново 1.000.000 л. Тоя кредитъ да се разходва до окончателното му изчерпване“.

Председателтъ: Който приема новия § 1, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„Министерство на народното просвѣщение“.

(§ 1 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 1, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете)

„По отдѣлния бюджетъ на Главната дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата“.

(Отдѣлъ I, часть 2, глава V, чл. Б, § 4 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 4 отъ отдѣлъ I, часть 2, глава V, чл. Б, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете отдѣлъ I, часть 2, глава V, чл. В, § 10 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 10 отъ отдѣлъ I, часть II, глава V, чл. В, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете отдѣлъ I, часть II, глава V, чл. В, новъ § 12 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема новъ § 12 отъ отдѣлъ I, часть II, глава V, чл. В, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете отдѣлъ I, часть IV, глава V, чл. Б, § 2 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 2 отъ отдѣлъ I, часть IV, глава V, чл. Б, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете отдѣлъ II, часть II, глава I, чл. Б, § 10 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този параграфъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема § 10 отъ отдѣлъ II, часть II, глава I, чл. Б, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): Комисията предвидѣ следнитѣ нови кредити по нѣкои параграфи, както следва: (Чете)

„По § 1 на членъ А, глава V, часть II, отдѣлъ I — за ушиване формено облѣкло на персонала — 700.000 л.

По § 2 на членъ А, глава V, часть II, отдѣлъ I — за пѣтни и дневни пари — 1.000.000 л.

По § 3 на чл. А, глава V, часть II, отдѣлъ I — за километрическо възнаграждение — 2.500.000 л.

По § 3 на членъ Б, глава III, часть II, отдѣлъ I — за изплащане вѣглицата на мина „Перникъ“ — 65.000.000 л.

По § 4 на членъ Б, глава III, часть II, отдѣлъ I — за електрическа енергия за двигателна сила и освѣтление на работилницитѣ, депата и гаритѣ — 1.200.000 л.

По § 9 отъ глава I, членъ В, на отдѣлъ I, часть II — поврѣщане неправилно внесени суми — 662.500 л.“

Председателтъ: Който приема тѣй предвиденитѣ кредити, както се докладваха, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Който приема чл. 1, съ приетитѣ измѣнения по подробната таблица, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (Чете чл. 2 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема чл. 2, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 3 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема чл. 3, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 4 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателтъ: Който приема чл. 4, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 5 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията въ текста на този членъ заличи думитѣ „на държавнитѣ служители“ и прибави на края следното изречение: (Чете) „Съ тая сума да се усили § 12 на фонда „Пенсии за изслужено време“ за 1929/1930 финансова година“.

Председателътъ: Който приема чл. 5, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 6 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Който приема чл. 6, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 7 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Който приема чл. 7, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 8 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Който приема чл. 8, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 9 — вж. прил. Т. I, № 65)

Въ този членъ е допустната една печатна грѣшка — вмѣсто „19 юний“ трѣбва да се чете: „19 юлий“.

Председателътъ: Който приема чл. 9, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 10 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Който приема чл. 10, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 11 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Който приема чл. 11, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 12 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие следната редакция на този членъ: (Чете)

„Чл. 12. Одобрява се назначението на 16-тѣхъ временни служители въ Народното събрание отъ 5 октомврий 1929 г. вмѣсто отъ 18 сѣция месецъ“.

Председателътъ: Който приема членъ 12, както се докладва, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 13 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Който приема чл. 13, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 14 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Който приема чл. 14, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 15 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията заличи този членъ.

Председателътъ: Който приема да се заличи този членъ, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 16, който става чл. 15 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията прие този членъ безъ измѣнение.

Председателътъ: Който приема чл. 16, който става чл. 15, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 17, който става чл. 16 — вж. прил. Т. I, № 65)

Председателътъ: Който приема чл. 17, който става чл. 16, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 18, който става чл. 17 — вж. прил. Т. I, № 65)

Председателътъ: Който приема чл. 18, който става чл. 17, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 19, който става чл. 18 — вж. прил. Т. I, № 65)

Председателътъ: Който приема чл. 19, който става чл. 18, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Докладчикъ А. Пиронковъ (д. сг): (Чете чл. 20 — вж. прил. Т. I, № 65)

Комисията заличи този членъ.

Председателътъ: Който приема да се заличи чл. 20, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Г-да! Идното заседание ще бѣде въ вторникъ съ следния дневенъ редъ:

Трето четене законопроектитѣ:

1. За извънбюджетния (сврѣхсѣмѣтния) кредитъ за 1929/1930 ф. г.

2. За купуване отъ държавата заднията, принадлежащи на наследниците на Екатерина и Никола Димитрови въ гр. Видинъ.

3. Първо четене законопроекта за амнистия на М. Турлаковъ.

Второ четене законопроектитѣ:

4. За кинематографитѣ и театритѣ.

5. За опазване растенията отъ болести и неприятели.

6. За купуване отъ държавата зданието на Мария Г. Бѣлчева и др., находяще се въ гр. Пловдивъ, за нуждитѣ на Учителския институтъ въ гр. Пловдивъ.

7. Одобряване предложението за одобрение спогодбата, сключена между Италия и България досежно смѣсеня арбитраженъ съдъ и българскитѣ имоти, права и пр.

Второ четене законопроектитѣ:

8. За отстъпване отъ държавата на нѣкои общини находящитѣ се въ землищата имъ минерални извори.

9. За одобрение произведения съгласно чл. 61 отъ закона за минитѣ търгъ съ тайна конкуренция за отдаване експлоатацията на държавната каменовжглена концесия „Крумъ“ и пр.

10. За откупване недвижимия имотъ собственостъ на М. Теневъ, находящъ се въ землището на с. Банки, Софийско, за нуждитѣ на държавната минерална баня и курортъ при сѣщото село.

11. За уреждане собствеността и залога на движимости — машини за транспортъ отъ значителна стойность.

12. Докладъ на прошетарната комисия.

13. Първо четене законопроекта за допълнение на закона за адвокатитѣ отъ 8 юлий 1925 г. съ новъ дѣлъ III.

И. п. Ячевъ (з. в): Искамъ думата по дневния редъ.

Председателътъ: Моля.

И. п. Ячевъ (з. в): Моля да се постави на разглеждане законопроектътъ за подпомагане пострадалитѣ отъ природни стихии земеделски стопани, който законопроектъ по-рано бѣше сложенъ на дневенъ редъ, а сега липсва.

П. Анастасовъ (с. д): Искамъ думата по дневния редъ.

Председателъ: Моля.

П. Анастасовъ (с. д): Г. г. народни представители! Още въ втората редовна сесия внесохме единъ законопроектъ за измѣнение чл. 17 п. 9 отъ закона за Народната банка. Сѣщия законопроектъ подновихме и въ третата редовна сесия. Искаме да се постари на дневенъ редъ.

Председателъ: Който приема предложението на г. Петъръ Анастасовъ, моля, да вдигне рѣка. Меншество, не се приема.

Койго приема за заседанието въ вторникъ съобщения отъ председателството дневенъ редъ, моля, да вдигне рѣка. Болшинство, Събранието приема.

Вдигамъ заседанието.

(Вдигнато въ 19 ч. 50 м.)

Председателъ: **АЛ. Ц. ЦАНКОВЪ**

Подпредседателъ: **В. ДИМЧЕВЪ**

Секретарь: **СТ. РЯСКОВЪ**

Началникъ на Стенографското отдѣление: **Д. АНТОНОВЪ**

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

Стр.

Стр.

Отпуски, разрешени на народнитѣ представители: д-ръ Цвѣтанъ Дяковъ, Левъ Кацковъ, Маринъ Шиваровъ, Христо Рашковъ, Георги Казанаклиевъ и Драгомиръ Апостоловъ 1141

3. Отъ народния представитель Димитъръ п. Николовъ къмъ министра на външнитѣ работи и на изповѣданията и министра на финанситѣ — относно спадането курса на облигациитѣ отъ бѣжанския заемъ. (Развиване и отговоръ) . . . 1144

Читания:

1. Отъ народния представитель Никола Стамболиевъ къмъ министра на вътрешнитѣ работи и народното здраве — относно слабата контрола на органиитѣ на Дирекцията по настаняване бѣжанцитѣ върху строежа къщитѣ на сѣщитѣ и за мѣрките, които следва да се взематъ върху това. (Съобщение) 1141

Предложение за ликвидация на предприятието „Извършване на земленитѣ и укрепителни работи, мостове и пр. по ж. п. линия Раковски—Хасково—Мастанлъ“, което предприятие се извършва отъ срдствата на бѣжанския заемъ. (Едно четене — връщане отъ комисията и приемане) 1151

2. Отъ народния представитель д-ръ Владимиръ Руменовъ къмъ министра на финанситѣ — относно спадането курса на облигациитѣ отъ бѣжанския заемъ. (Развиване и отговоръ) 1141

Законопроектъ за извънбюджетенъ (свръхсметенъ) кредитъ по бюджета за 1929/1930 финансова година. (Второ четене — приемане) 1151

Дневенъ редъ за следващето заседание 1166